יודען בעדענקט! דער קאַמף געגען רדיפות אויף יודען אין דייטשלאַנד ־ דויערט

דריטע (טאַבעלע פון דער מלוכה־לאָטעריע זעה — 9 זייט) פרייז 15 גראָשען

NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

נײַער פאָלקסבלאַט

№ 110 | Łódź, Wtorek, 12 maja 1936 | אדרעס: לאָדז, פּעטריקאָווער 21 טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאָדז, דינסטאָג פ' בה"ב כ' אייר תרצ"ו

צו דער ערשטער יאָהרצייט

היינט ווערט געבראַכט צו קבורה דאָס הארץ פון יוזעף פּילסודסקי

מיר פיהלן, אז ער פעהלט...

אין היינטיגען טאָג ווערט געבראַכט צו קבורה דאָס גרויסע פּוילישע הארץ, וואָס האָט אויפגעהערט צו קלאַפּען מיט א יאָהר צוריק, און אין היינטיגען טאָג גיט זיך דאָס פּוילישע פאָלק ערשט אָפּ א דין וחשבון וועגען דעם ווי גרויס עס איז געוועזען דער פערלוסט, ווי שווער די אבידה מיטן טויט פון איינעם פון איהרע בעסטע זיהן, דעם בעפרייער און שעפער, דעם בויער פון אויפגעלעבטען פּוילען יוזעף פּילסודסקי.

און ווי א פילזאָגענדיגער סימבאָל זעהט אויס צו זיין דער פאַקט, וואָס אום צווייטען מאָל ווען היינט דאָס פּוילישע פאָלק שיידען פון דעם קבר פון יוזעף פּילסודסקי און בעת זיין הארץ וועט קומען צו זיין אייביגער רוה אין ווילנאַ אין דער שטאָט מיט וועלכער עס זענען געוועזען פערבינדען אלע זיינע האָפנונגען און געדאַנקען, וועט דאָס פּוילישע פאָלק האָבען די מעגליכקייט ערשט אָפּצושאַצען וואָס פּילסודסקי האָט בעדייט פאַר פּוילען נישט נאָר אלס קעמפער און בעפרייער פון דעם פערשקלאַפטען פּוילען, נאָר אויך אלס גוטער בעל־בית, היטער פון אָרדנונג און רוה, געזעצליכקייט און יושר אין דעם שוין צוריקאויפגעלעבטען, בעפרייטען פּוילען.

אינגאַנצען איין יאָהר איז אדורך פון דעם טויט פון מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי און וויפיל האָט זיך געענדערט ביי אונז אין לאַנד? פּוילען איז געוואָרען דער קאַמפּפּלאַץ פון פערשידענע פּאָליטישע, נאַציאָנאַלע און געזעלשאַפטליכע לײַדענשאַפטען. גראָד איצט אין א יאָהר נאָך זיין טויט, ווייזט זיך ארויס ווי גרויס עס איז געוועזען זיין אויטאָריטעט, ווי שטאַרק זיין ווילען, וואָס האָט געהאַלטען אין צוים די אלע עלעמענטען וואָס האָבען געשטרעבט צו מאַכען פון פּוילען זייערס א פּריוואַטען קרעמעל, און געשטעלט זייערע ענגע פּאַרטייאישע אינטערעסען העכער ווי די אינטערעסען און וואויל פון גאַנצען פאָלק, זייערע קליינליכע און נידריגע פּערזענליכע אמביציעס העכער ווי די אינטערעסען און די פּאַקטישע נויטען פון גאַנצען לאַנד.

דאָס ערשטע יאָהר אָהן פּילסודסקי'ן איז פאַר פּוילען א שווער יאָהר און בעזונדערס שווער איז עס אויסגעפאַלען פאַר דער יודישער בעפעלקערונג אין פּוילען. מיר יודען האָבען אמשטאַרקסטען געפיהלט דאָס פעהלען פון שעפער און בויער פון ניעם פּוילען. אין דאָזיגען יאָהר האָט זיך איבער אונזערע קעפּ אויסגעגאָסען א שרעקליכע וואַקכאַנאַליע פון שנאה, וואָס האָט געפונען איהר אויסדרוק אין כלערליי גזירות, רדיפות און פערפאָלגונגען.

א קייט פון בלוטיגע עקסצעסען, פערביסענער אנטי־יודישער בויקאָט, ארויסשטויסונגען פון אלע געביטען פון ווירטשאַפטליכען און געזעלשאַפטליכען לעבען — דאָס איז דער טרויעריגער בילאַנס פאַר אונז יודען אין דעם ערשטען, יאָהר אָהן פּילסודסקי'ן. און דאָס שרעקליכסטע — פאַר אונז יודען איז אין דעם געוועזען דאָס וואָס צום ערשטען מאָל האָט מען אָנגעהויבען די עקסטערמינאַציע ארבייט געגען יודען שוין נישט פערשלייערט און נישט פערדעקט נאָר אָפען און אויך אויפ'ן „געזעצליכען" וועג.

די ערשטע זענען ארויס אין דער אטאַקע געגען יודען אונזערע אלטע גוטע בעקאַנטע „גוטע פריינד" — די ענדעקעס. האָבען זיי דאָך מיט דעם נידערטרעכטיגסטען שאָרען־פריי באַלד נאָכ'ן טויט פון מאַרשאַל פּילסודסקי, אויף א ציניש אופן אויסגעדריקט זייערע בעהאַלטענע כוונות: עס איז געשטאָרבען אייער בעשיצער, איצט וועלען מיר זיך מיט אייך אָפּרעכענען". און זיי האָבען זייער וואָרט געהאַלטען. זיי זענען ארויסגעקראָכען פון די מויזען־לעכער אין וועלכע עס האָט זיי געהאַט פעריאָגט דער טיטאַן פון פּוילישען מלוכה - געדאַנק, מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי, און האָבען אָנגעהויבען זייער צושטערערישע, נידריגע, שעדיגענדיגע און שענדליכע ארבייט. און זייער דיווערסיע־ארבייט געגען דעם לעבענס - ווערק פון פערשטאָרבענעם גרויסען מאַרשאַל האָבען זיי אָנגעהויבען קודם כל אויף דער שוואַכסטער פּאָזיציע, אויף דעם יודישען אָפּשניט. דאָ האָבען זיי געהאָפט צו מאַכען דעם ערשטען דורכברוך און האָבען זיך לײַדער אין זייערע האָפענונגען נישט גענאַרט.

און געלונגען איז עס זיי אין דער ערשטער רייהע צוליב דעם, וואָס דער לאַגער וועלכער האָט זיך געגרויסט צו זיין דער יורש פון פּאָליטישען געדאַנק פון מאַרשאַל פּילסודסקי, דער טרעגער פון זיינע אידעאַלען און אידעען, האָט זיך ארויסגעוויזען פאַר נישט דערוואַקסען צו זיין אויפגאַבע, די רייסערייען אין לאַגער פון זיינע נאָכפאָלגער האָט נישט געלאָזט לאַנג אויף זיך וואַרטען. עס זענען ענטשטאַנען פערשידענע חלוקי דעות און אַמבולטסטען האָט עס זיך מאַקע ארויסגעוויזען אין דער יודישער פראַגע וואָס קען אויך דינען אלס קריטעריום פאַר די פערשידענע אַנדערע פּראָבלעמען וועגען וועלכע עס הערשט אין דעם, שוין איצט אינגאַנצען צוקלאַפּטען סאַנאַציע לאַגער.

מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי

מיר וויסען אז אין די לעצטע יאָהרען פון זיין לעבען האָט מאַרשאַל פּילסודסקי ווייניג צייט געווידמעט אינערליכע פּראָבלעמען פון לאַנד שענקענדיג זיין גאַנצע אויפמערקזאַמקייט דער אויסערליכער פּאָליטיק און הויפטזעכליך דער פראַגע פון דעם אויפבוי פון דער פּוילישער ווערהמאַכט. און מיר וויסען אז בעזונדערס אוג פעראינטערעסירט איז ער געוועזען אין דעם יודישען פּראָבלעם אין פּוילען, און דאָך האָט זיין גרויסער אויטאָריטעט גורם געווען אז די בעציהונג פון דעם לאַגער, וועלכער האָט צוערשט רעפּרעזענטירט די אידעאַלען פון מאַרשאַל פּילסודסקי, זאָל צו יודען, מינדעסטענס אויסערליך, זיין א קאָררעקטע. די עקסטערמינאַציע פּאָליטיק וואָס איז געפיהרט געוואָרען לגבי יודען האָט מען ווייניגסטענס צוגעדעקט אין א לבוש פון געזעצליכקייט, פון אלגעמיינע מלוכה־נויטווענדיגקייט.

עס איז אָבער גענוג געווען אז ער זאָל פון אונז אוועק, אז עס זאָל אויספעהלען זיין וואַכזאַם אויג און שוין איז כמעט פערווישט געוואָרען דער אונטערשיד, וואָס האָט ביזאיצט געהערשט צווישען די ענדעקעס און דעם גרעסטען טייל פון סאַנאַציע לאַגער אין דער יודען פראַגע. א בולט'ע אילוסטראַציע פון דעם דאָזיגען פאַקט איז געוועזען די העצע ארום דער שחיטה - פראַגע. די דאָזיגע גזירה איז דאָס ליבלינגס - קינד פון דער סאַנאַציע. אפשר איהר איינציגער „אויפטו" אין דעם ערשטען יאָהר אָהן פּילסודסקי.

יוזעף פּילסודסקי וואָלט לויט זיין כאַראַקטער, זיין פערגאַנגענהייט קיינמאָל נישט איינגעגאַנגען אויף בעגרענצונגען פאַר וועלכער עס איז בעפעלקערונגס - גרופּע, אפילו נישט פאַר יודען. דער לאַגער אָבער וואָס וויל אָנגעהן פאַר דעם יורש פון זיינע אידעאַלען האָט די יודען־בעגרענצונגען געמאַכט סאַלאָן - פעהיג — זיי אריינגעפיהרט אין די געזעצגעבערישע קערפּערשאַפטען...

און דעריבער אין דעם היינטיגען טאָג — ווען עס ווערט געבראַכט צו זיין אייביגער רו דאָס גרויסע הארץ פון מאַרשאַל י ו ז ע ף פ י ל ס ו ד ס ק י, פעראייניגט זיך די יודישע בעפעלקערונג צו דעם אלגעמיינעם טרויער פון פּוילישן פאָלק מיט וועהטאָג און שמערץ, ווייל מיר ווייסען און פיהלען, וואָס מיר האָבען פערלוירען אין דעם דאָזיגען איידעלען און ריטערליכען הארץ.

הײַנטיגע טרויער־פײַערליכקייטען

צום יאָהרצייט פון מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי

(א) היינט איז יאָהרצייט־טאָג פון מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי וועלען אין לאָדז אָרגאַניזירט ווערען א רייה טרויער־פייערליכקייטען.

שוין נעכטען זענען די הייזער דעקאָרירט געוואָרען מיט מלוכה־פעהנער איינגעהילט אין שוואַרצע קרעפּ. די בנינים פון מלוכה אינסטיטוציעס זענען דעקאָרירט. אויף די מויערען זענען אויסגעהאַנגען פּלאַקאַטען, וואָס געבען צו וויסען דער בעפעלקערונג דעם פּראָגראַם פון די טרויער־פייערליכקייטען.

צו די פייערליכקייטען אין ווילנאַ איז ארויסגעפאָהרען א דעלעגאַציע פון דער שטאָט־פערוואַלטונג מיט'ן וויצע־פּרעזידענט נאַהלעווסקי בראש. א צווייטע דעלעגאַציע פון 500 פּערזאָן זענען מיט א ספּעציעלען צוג געפאָהרען צו די פייערליכקייטען אין ווילנע

די שויפענסטער פון פיל געשעפטען זענען געוואָרען דעקאָרירט מיט'ן בילד פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

אין די שוהלען און יודישע אינסטיטוציעס

אין די שוהלען און אין די יודישע אינסטיטוציעס וועלען היינט פאָרקומען א גאַנצע רייהע טרויער - פייערליכקייטען לכבוד דעם ערשטען יאָהרצייט פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

אין דער אַלטשטאַטישער שוהל אָרדענט איין די קהלה 2 פייערליכקייטען די ערשטע תפילה וועט פאָרקומען 9 א זייגער אינדערפריה פאַר געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס און פאַר'ן גרויסען עולם מתפללים, אין דער פייערליכקייט וועט אנטיילנעמען דער חזן מיט'ן כאָר אונטער דער דירעקציע פון פּראָפ. זאַקס און א רעדע וועגען מאַרשאַל פּילסודסקי וועט האַלטען דעם. מינצבערג.

(ווייטער זעה 8־טע זייט)

באַראָן אַלאָיזי און וואַלדע-מאַריאַ[ם]

זײַערע דערקלערונגען נעכטן אין זשענעווע

זשענעווע, 11 (ספ. טעל.)

היינט, 5 נ.מ. האָט זיך אָנגעהויבן די פערטרויליכע זיצונג, וועלכע עס האָט געעפענט דער מינ. אידען, בעטענדיג די אַנוועזענדע, אַז זיי זאָלען זיך אַרויסזאָגען וועגען דער טאָג־אָרדענונג.

דאָס וואָרט האָט בעקומען דער איטאַליענישער דעלעגאַט באַראָן אַלאָיזי, דערקלעהרענדיג, אַז ער וויל בעלייגען אַ מעלדונג מכוח'ן איינשרייבען אויף דער טאָג־אָרדענונג דעם איטאַליעניש־אַביסינישען סכסוך.

דער פאָרזיצער מינ. אידען פאָדערט דאַן אויף דעם אַביסינישען דעלעגאַט, ער זאָל זיך זעצען ביים בעראַטונגס־טיש.

אַלאָיזי דערקלעהרט, דאָס די איטאַליענישע דעלעגאַציע קאָן נישט מסכים זיין אויף דעם, דאָס ביים בעראַטונגס־טיש זאָל זיצען אַן אַביסינישער דעלעגאַט. אין אַביסיניען — זאָגט ער — איז איצט נישט פאַרהאַן קיין שום אָרגאַניזאַציע, און די איינציגע סוברעניטעט, וואָס עקזיסטירט איצט אין דעם דאָזיגען לאַנד, איז די סוברעניטעט פון איטאַליען. יעדער דיסקוסיע וועגען דעם איטאַליעניש - אַביסינישען סכסוך, איז דעריבער צוועקלאָז און דער פאָרשטייער פון איטאַליען וואָלט זיך אין איהר נישט געקאָנט בעטייליגען!

נאָך די דאָזיגע ווערטער פערלאָזט אַלאָיזי זיין פלאַץ און גייט אַרויס פון זאַל.

דאָס וואָרט בעקומט גלייך דער אַביסינישער דעלעגאַט וואַלדע־מאַריאַם, וועלכער דערקלעהרט, אַז אַביסיניען, זייענדיג אַ מיטגליד פון דער פעלקער־ליגע, איז נישט קיין אגרעסאָר (אָנפאַלער), נאָר אַ קרבן. פון דער אַגרעסיע. אַביסיניען האָט נישט פערגיוואַלטיגט קיין שום אינטערנאַציאָנאַלע רעכט און זי בלייבט פערבינדען מיט דער פעלקער־ליגע.

מינ. אידען, מינ. מונק (דענעמאַרק) און מאַדאַריאַגאַ (שפאַניען) זאָגען זיך אַרויס, אַז דער ענין איטאַליען־אַביסיניען זאָל אריינגענומען ווערען אין דער טאָג־אָרדענונג. און אַזוי ווי קיינער פון ראַט איז נישט געגען — גייט די פראַגע אַריין אויף דער טאָג־אָרדענונג.

שפעטער איז פאָרגעקומען אַן עפענטליכע זיצונג פון ראַט.

* * *

פאַריז, 11 (ספ. טעל.)

האַוואַס איז מודיע פון זשענעווע, אַז דער פראַנצויזישער דעלעגאַט פאָל באָנקור האָט קאָנפערירט מיט אידען'ען און וואַן־זעעלאַנד'ן וועגען דעם עובר זיין אויפ'ן לאָקאַרנאָ־פאַקט דורך דייטשלאַנד.

אויף דער מאָרגענדיגער זיצונג פון די לאָקאַרנאָ־מלוכות וועט איינגעלאַדענט ווערען דער פאָרשטעהער פון איטאַליען.

אין זשענעווע הערשט די איבערצייגונג, אַז מחמת'ן פעהלען פונם דייטשען עמפפער אויפ'ן ענגלישען קוועסטיאָנאַר, און אין הסכם מיט די לאָקאַרנאָ מלוכות, וועלכע וועלען זיך בעראַטען מאָרגען, וועט דאָס דאָזיגע פראָבלעם, ווי אויך דער ענין איטאַליעניש - אַביסינישער קאָנפליקט אָפגעלעגט ווערען אויף דער אויסעראָרדענטליכער סעסיע, וואָס וועט פאָרקומען אַרום חאָם 15 יוני ה. י.

* * *

זשענעווע, 11 (ספ. טעל.)

וועגען דעם טעקסט פון דער נאָטע, וואָס [דער] אַביסינישער דעלעגאַט האָט אריינגעטראָגען [צו] דעם סעקרעטאַריאַט פון דער פעלקער־ליגע [ווערט] מיטגעטיילט, אַז אין איהר ווערט ווידער [פראָ]טעסטירט געגען די מעטאָדען פון איטאַליענ[ישער] פיהרען קריג. עס ווערט געשטעלט די פראַגע, [צי] דאָס אַביסינישע פאָלק וועט איבערגעגעבען [ווערען] אין רשות פון אָנפאַלער. דאָס אַביסינישע [פאָלק] וועט זיך נישט לאָזען פעריאָכען. לעת עתה איז [נאָך] דער גרעסטער טייל אַביסיניען נישט פערנומ[ען] דאָס פאָלק דאָרט איז אומאָפהענגיג און פערט[ייד]יגט זיך. דאָס אַביסינישע פאָלק — ווערט [וויי]טער געזאָגט אין דער נאָטע — וועט נישט אָנערקענען אַנ'אומגערעכטע אָקופּאַציע פונ'ם רעשט מערק[ווירדיגסטען] יום דורך דער איטאַליענישער אַרמעע.

די נאָטע ענדיגט זיך מיט דער פראַגע, [צי די] פעלקער־ליגע, וועלכע איז אויך אַ קרבן פון איטאַליענישען אָנפאַל, וועט זיך בויגען פאַר [...] קראַפט?

* * *

זשענעווע, 11 (ספ. טעל.)

אין סעקרעטאַריאַט פון דער פעלקער־[ליגע] איז איינגעפלאָסען אַ נאָטע פון אַביסינישען קי[סר] אין וועלכער ער פאָדערט, אַז די פעלקער־[ליגע] זאָל אויסדויערן אין איהר אָנשטרענגונג, [...] צו שאַנעווען דעם פאַקט און נישט צו אָנער[קענען] די אַנעקסיע פון טעריטאָריעס, אָדער ענדערונג [פון] סוברעניטעט — אַלס פועל יוצא פון דער [...] גאַלער מלחמה.

* * *

לאָנדאָן, 11 (ספ. טעל.)

פאַר אַ פילם־אַפּעראַטאָר אין ירושלים [האָט] היילע־סעלאַסיע היינט דערקלעהרט:

„איך בין זעהר אומגליקליך, וואָס [...] מיט מיין משפחה געפינט זיך אין דער אי[צטיגער] לאַגע. איך בין טיף ענטוישט מחמת דער או[מטעטיג]קייט פון דער פעלקער־ליגע, אריינצובלאָזען [...] גייסט אין אינטערנאַציאָנאַלע ענינים. דער [...] וועלכער, איך בין זיכער, אַז זי [...] מיר, קאָן איך פון דער הייליגער שטאָט [...] דער שטאָט פון ליבע און [...] דערקלעה[רען] אַז די צוקונפט פון שלום און דאָס גליק פון [דער] גאַנצער וועלט איז פולשטענדיג אָפּהענגיג פון דערהאַלטען דעם קריסטליכען גייסט דורכ'ן [...] ווילען פון די מאַסען און יחידים.

צום מאַרשאַל פּילסודסקי־יאָהרצייט

ווילנא, 11 (טעלעפאָניש)

די גאַנצע שטאָט געפינט זיך אונטערן טיפען צייכען פון דער פייערליכקייט פון איבערטראָגען דאָס האַרץ פונם מאַרשאַל פּילסודסקי אינם מאַוזאָלעאום אויף ראָסע, און פון אַוועקלייגען עס לעם דער טרומנע פונם מאַרשאַל'ס מוטער.

די שטאָט איז הערליך דעקאָרירט.

פון אַלע עקען לאַנד און פון אויסלאַנד קומען אָן גרויסע דעלעגאַציעס.

די גרויסע - פייערליכקייטען האָבען זיך שוין אָנגעהויבען.

מיט אַ ספעציעלען צוג איז אָנגעקומען קיין ווילנע די פרוי אַלעקסאַנדראַ פּילסודסקאַ מיט די טעכטער.

עס איז דאָ אויך אָנגעקומען אַ ידיעה, אַז אויך אין גאַנץ ליטע וועלען פאָרקומען טרויער־גאָטעסדינסטען.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש)

פון אַ גאַנצע ריהע הויפט־שטעט אין איראָפּאַ זענען אָנגעקומען ידיעות וועגען פייערליכע טרויער פעראַנשטאַלטונגען לזכר דעם מאַרשאַל פּילסודסקי.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש)

היינט אין אָוונד זענען אַרויסגעפאָהרען קיין ווילנע: דער מלוכה־פּרעזידענט און די מיטגלידער פון דער רעגירונג מיט'ן פּרעמיער קאָשטשאַלקאָווסקי בראש. עס איז אויך אַרויסגעפאָהרען דער גענעראַל־אינספּעקטאָר פון די בעוואָפענטע כוחות, גענ. רידז־שמיגלי, דער סיים־מאַרשאַלעק צאַר, די וויצע־מאַרשאַלקעס פון סיים און סענאַט, וויצע־מיניסטאָרען, טעטעראַליזאַציע, פאָרשטעהער פון דער מלוכה'שער און זעלבסטפערוואַלטונגס־מאַכט.

צום צוזאַמענפאָהר פון זעלבסט־פערוואַלטונגען

אַ פּשוט'ע זאַך, וואָס אין אַמעריקאַ פערשטייט מען זי, און ערגע'ץ אַנדערש — נישט

ניו־יאָרק, 11 (יט"א טעלעגראַפיש)

אויף דער קאָנפערענץ פון די אַמעריקאַנער בירגערמייסטערס איז בעשלאָסען געוואָרען נישט צו בעטייליגען זיך אינ'ם קאָנגרעס פון די זעלבסט פערוואַלטונגען, וואָס וועט פאָרקומען אין חודש יוני ה. י. אין בערלין.

אין דער דערקלערונג ווערט צ. א. געזאָגט אַז עס איז אַ שטות, דאָס זעלבסטפערוואַלטונגען זאָלען זיך בעטייליגען אין אַ קאָנגרעס, וואָס קומט פאָר אין אַ לאַנד, וואו יעדער פּרינציפּ פון זעלבסט פערוואַלטונג איז אויסגעשלאָסען.

ענטפער אויף אַ יוד. אינטערפּעלאַציע

אינ'ם ענגלישען פּאַרלאַמענט

לאָנדאָן, 11 (יט"א טעלעגראַפיש)

אויף דער היינטיגער זיצונג פונם פּאַרלאַמענט האָט אַ רעגירונגס־פאָרשטעהער, ענטפערענדיג אויף אַ יודישער אינטערפּעלאַציע, דערקלערט, אַז לויט דער רעקלערונג פון מינ. האָאַר'ס (אויף דער זיצונג פונם 6 מאַי) זענען אין פּאַלעסטינע פּאָרגעקומען קלענערע פאַלען פון אומרוהען, אַז דער אַראַבער שטרייק דויערט נאָך, און אַז בכדי צו בעוואַכען די אָרדנונג איז דער מיליטער - גאַרניזאָן צייטווייליג פערשטאַרקט.

דעלעגאַציע פון געליטענע

קאָלאָניסטען ביים הויך־קאָמיסאַר, וואוקאָפּ

ירושלים, 11 (יט"א טעלעגראַפיש)

דער הויך־קאָמיסאַר וואוקאָפּ האָט היינט אויפגענומען אַ דעלעגאַציע פון יודישע קאָלאָניסטען, וועלכע האָט אינטערווענירט וועגען די היזקות, וואָס די יודישע קאָלאָניסטען האָבען געליטען פון די אונטערצוהרונגען.

וואוקאָפּ האָט פערזיכערט, אַז ער גופא וועט קומען אויף אַלע ערטער און פערזענליך בעטראַכטען די היזקות.

די דעלעגאַציע האָט געבעטען, אַז די רעגירונג זאָל אויסצאָהלען שאַדען־ערזאַץ. דערויף האָט וואוקאָפּ געענטפערט, אַז קודם כל מוז די רעגירונג זאָרגען ס'זאָלען מעהר נישט פאָרקומען אַזעלכע געשעהענישען.

דימיסיע פון דער שפּאַנישער רעגירונג

מאַדריד, 11 (ספ. טעל.)

היינט זענען פאָרגעקומען די פייערליכקייטען פון איבערנעמען די מאַכט דורכ'ן פּרעזידענט אַזאַנאַ.

מאַדריד, 11 (ספ. טעל.)

דער צייטווייליגער פּרעמיער און אויסערן־מיניסטער, באַרסיאַ, האָט איבערגעגעבען חעם פּרעזידענט אַזאַנאַ די פאָרמעלע דימיסיע פון קאַבינעט. די אונטערהאַנדלונגען מיט די אָנפיהרער פון די פּאַרטייען וועלען זיך אָנהויבען מאָרגען פריה.

אַנטי־יודישע אַרויסטרעטונגען

אַ „שטיקעל אַרבייט" אין פּשטשינא

פּשטשינא, 11 (טעלעפאָניש)

היינט זענען דאָ, בעת אַ טאָרג, פאָרגעקומען אַנטיסעמיטישע אַרויסטרעטונגען. אַ גרופּע קריסטליכע יונגעלייט האָבען איבערגעקעהרט יודישע סטראַגאַנעס און געשלאָגען יודען. פּאָליציי האָט די „דעמאָנסטראַנטען" פונאַנדערגעטריבען

לעצטע דעפּעשען

פּאַריז, 11 (ספ. טעל.)

דער פּרעזעס בלום האָט מיט זיין נעכטיגער רעדע אויף דער זיצונג פונ'ם פּאַרטיי־ראַט אָפּגעהאַלטען אַ גרויסען נצחון נישט־נאָר אין דער אייגענער פּאַרטיי, נאָר אויך אין דער גאַנצער עפענטליכער מיינונג, כמעט אָהן אויסנאַהם.

אויך ביי די רעכטע האָט זיין רעדע נושא חן געווען צוליב: 1) זיין שטעלונג צוליב דער דעוואַלואַציע, און 2) וועגען דער מעסיגער, בהדרגה'דיגער ענטוויקלונג.

די רעדע האָט אויך גורם געווען אַ בעדייטענדע אָפּשפּאַנונג אויף דער בערזע.

בערלין, 11 (ספּ. טעל.)

דער קאַנצלער האָט נאָמינירט דעם אויבערבירגערמייסטער פון בערלין, דעם ד"ר סאַהם, אלס דייטשען געזאַנדטען אין אָסלאָ.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש)

אויפ'ן אויפטראָג פון דער פּראָקוראַטור האָט מען היינט אריינגעזעצט אין פּאַוויאַק דעם טעכניקער פראַנצישעק פּאַוולאָווסקי אונטער'ן פאָרוואורף, אַז ער האָט אָרגאַניזירט אַ געהיים לאַבאָראַטאָריום פון אויפרייס - מאַטעריאַלען אין זיגאָדאַ, הינטער וואַרשאַ.

דער אַרעסט איז פאָרגעקומען אין צוזאַמענהאַנג מיט די פיל־פּעטאַרדע־אַטענטאַטען אויף דער אָטוואָצקער ליניע.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש)

פון פינאַנץ־ספערען טיילט מען מיט, אַז די דעוויזען־פעראָרדנונגען האָבען נישט־נאָר נישט פערהאַלטען דעם אָפּפלוס, נאָר אפילו גורם געווען צום וואוקס פון די גאָלד־זאַפּאַסען אין דער „באַנק פּאָלסקי".

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש)

מיר דערוויסען זיך, אַז דער געוועז. פינאַנץ־מיניסטער, גאַבריעל צושעבאָוויטש איז אַרויסגעטראָטען פון פּיליפּאָוויטשעס פּוילישער ראַדיקאַלער פּאַרטיי, מיט דער כוונה פולשטענדיג צו ווידמענען זיך פינאַנציעל־ווירטשאַפטליכע פּראָבלעמען.

ניו־יאָרק, 11 (ספּ. טעל.)

אַנ'אומגעהויערע מאַניפעסטאַציע איז דאָ געמאַכט געוואָרען דעם גרעסטען דיריגענט פון דער וועלט, אַרטוראָ טאָסקאַניני. בעת זיין געזעגענונגס־קאָנצערט אין פילהאַרמאָניע־אָרקעסטער. טאָסקאַניני האָט בדעה צוריקצוציהען זיך פון דיר זשירען מחמת זיין שוואַכען געזונד־צושטאַנד. ער וועט נאָר בלויז אָנטייל נעהמען אין דעם יערליכען פעסטיוואַל אין זאַלצבורג, און אין האַרבסט דיריגירען מיט'ן ערשטען קאָנצערט פון פילהאַרמאָנישען אָרקעסטער אין ירושלים, וועלכען עס האָט אָרגאַניזירט הובערמאַן.

טאָג - טעגליך

רוים און ירושלים

דער טויטער קערפּער פונם ענין־אַביסיניען, דער מלוכה־מאָרד אין מיטען העלען טאָג און אויף די אויגען פון דער גאַנצער וועלט — הויבט זיך אָן אָפּצוקיהלען, און עס איז שוין אויך בעקאַנט, אַז די איצטיגע סעסיע פונם פעלקער־ליגע ראַט וועט נישט ברענגען קיין פּרינציפּיעלע דעציזיעס אין דעם דאָזיגען ענין...

מען חיכט זיך, אמת, אין זשענעווע, אַז דער פאָרשטעהער פון איטאַליען, באַראָן אַלאָיזי, וועט קודם כל פאָדערן אויסצושטרייכען אַביסיניען פון דער ליסטע פון די פעלקער־ליגע - מיטגלידער, און אַז דער דענישער דעלעגאַט, מונק וועט דאַן דערקלערען אַז אַביסיניען דאַרף ווייטער בעטראַכט ווערען (ווי בעת'ן וועלט־קריג, בעלגיען און סערביען) אַלס פול בערעכטיגטער מיטגליד פון דער ליגע, הגם איהר טעריטאָריום איז פערנומען געוואָרען דורכ'ן מיליטער פון אַ פרעמדער מלוכה —

אמת, מען ווייסט שוין איצט, אַז 11 מלוכות (די מלוכות פון דער קליינער און באַלקאַנישער אַנטאַנט און די אַרויסגערופענע נייטראַלע מלוכות) זאָגען זיך ענטשלאָסען אַרויס פאַרן דערהאַלטען די סאַנקציעס און אפילו פאַרן פערשאַרפען זיי —

דער איינדרוק איז אָבער אַזאַ, ווי עס וואָלט שוין געווען נאָך אַלעמען און ווי מען וואָלט דעם מיטען געוואָלט שטעלען געהאַקטע באַנקעס.

רוים, וואָס האָט „ווירדיג" פרעזענטירט פאַר די „ווילדע" אַביסינייער די ניפטיגע גאַזען — רוים יובעלט.

מוסאָליני טיילט מיט דער בריטער דיקטאַטאָרישער האַנט כיבודים, און דער קעניג אַליין ירום הודו, נעמט זיי מיט דאַנקבאַרקייט אָן, און —

אין ירושלים, אינם „מלך דוד"־האָטעל זיצט דער מלך שבא'ס אַנ'אייניקעל, היילע סעלאַסיע, שפּילט זיך מיט זיין בעליבט הינטעל, איז מתפלל ביחידות, און איז מודיע די זשורנאַליסטען, אַז ער האָט געמוזט קאַפּיטולירען פאַר די ניפטיגע גאַזען, ווייל זיין מיליטער האָט געמיינט, אַז די דאָזיגע גאַזען שטאַמען פון הימעל, און זיי זענען אַ שטראָף פון גאָט.

בלית ברירה שיקט ער איצט דעפּעשען צו דער פעלקער־ליגע..

מ.

אונזער וואָרט

„קאַמישע" געשיכטען

דאָס שטוטגאַרטער געריכט האָט פערמשפּט [...] אַריש פּאָר־פּאָלק מאַן און ווייב אויף 2 יאָהר [...] רע טורמע־ דערפאַר, וואָס זיי האָבען זיך אָנגע[...] אַלס יודען און אויסגעבעטעלט פון יודען [...] מאַרק...

די דאָזיגע וואָהרע געשיכטע דערמאָנט [...] אין איינעם אַ קראַנקען לאַדזשער אַרבייטער, [...] וועלכער האָט זיך פערלאָזט אַ בערדעל, אָנגעטאָן [...] גע מלבושים און אַ יודיש היטעל און געהם [...] איבער די יודישע הייזער און געשעפטען נאָך [נד]בות, אַנומשטענדען, אַז מ'האָט איהם דערקענט [...] געפרעגט, תלמאי האָט ער זיך אַזוי פערש[טעלט], האָט ער דערקלערט, אַז —

קריסטען גיבען קיין נדבות נישט, און יודען [...] נען בני רחמנים...

צי קומט דעם דאָזיגען אַרבייטער צו פּעט[...] פען און צי האָט געדאַרפט אַרויסגעגעבען [...] אַזאַ האַרבער אורטייל אין שטוטגאַרט [...] אומגליקליכען פּאָר־פאָלק — דאָס איז [אַ] פראַגע, וואָס נישט דאָ איז דאָס אָרט זי צו[...] טען.

אַלעגפאַלס אילוסטרירט זי מיט נאָך אַ [...] בולט'ער די פערהעלטנישען אין „דריטען [רייך]" זי איז פונקט אַזאַ אילוסטראַציע פון דער [...] ווי די פאַלטנדע „קאַמישע געשיכטע", וועלכע [...] איבערגעגעבען פון בערלין:

מ'געהט אריינזעצען אין תפיסה אַנ'אַרי[...] פרעגט ער: און צו עסען וועל איך דאָרט בעקו[מען]? ענטפערט מען איהם: — יאָ, אָבער איהר וועט [...] אַרבייטען... ברויט און אַרבייט? — [...] אַרעסטאַנט פערחידוש'ט — אַ מאָדנע וועלט [...] וואָרען: דריי יאָהר נאָכאַנאַנד האָב איך [...] „הייל!" און איך האָב נישט בעקומען [...] ברויט און נישט קיין אַרבייט, און כ'האָב [...] מאָל אויסגעשריגען: „רויט־פראָנט", און [...] איך אי ברויט, אי אַרבייט...

קאָמישע געשיכטען, און קאָמישע פערה[עלטני]שען האָבען זיך געשאַפען אין דעם דריט[ען רייך] וואָס שפּרייזט בלומרשט פון זיג צו זיג —

נאָך אַ פּאָר אַזעלכע זיגען, און עס קאָן [...] די זעלבע געשיכטע וואָס מיט'ן פערד, וועלכ[עס] באַלעגאָלע האָט אויסגעלערנט איינגאַנצען [...] עסען, און וואָס ווען דעם לעצטען עסט[...] טאָג האָט עס אויסגעצויגען די פיס...

ווידער אויסנאהמס=צושטאנד אין יפו

בלוטיגע דעמאנסטראציע פון יונגע אראבער

...רעדע פון הויך=קאמיסאר דורכ׳ן ראדיא

...יפו, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)
...אין יפו איז היינט אין אָזוינד יודער איינגע־
...געזוארען אויסנאַהם־צושטאַנד. און די גאַסען־
...גאַנג איז פאַרבאָטען געוואָרען פון די פאַרנאַכט
...מאָרגען־שעהן.
...דער אויסנאַהמס־צושטאַנד איז אַ פועל־יוצא
...יוגענד־דעמאָנסטראַציע פון 500 אראבער,
...וואָס זיינען היינט פאָרגעקומען אין יפו. די דעמאָנ־
...סטראַנטען האָבען געמאַכט אויסרופען געגען דער
...רעגירונג און געגען יודען. עס איז אָנגעקומען
...צו אַ צוזאַמענשטויס מיט די פּאָליציי אויף לאַסט־אויטאָס, און געפּרובט די דע־
מאָנסטראַציע פונאַנדערצוטרייבען. דאַן האָט זיך
אַ שאָט געטון אַ האָגעל פון שטיינער אויף די פּאָ־
ליציאַנטען. די לעצטע האָבען דאַן געשאָסען, און
5 שווער־פאַרוואונדעטע אראבער זענען אָפּגע־
פיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

אויף דער גרעניץ פון יפו און תל־אביב האָט
מען היינט אונטערגעצונדען אַ יודיש הויז.

אין תל־אביב גופא איז היינט די רוהע נישט
געשטערט געוואָרען.

* * *

דער הויך־קאָמיסאַר וואוקאָפּ האָט היינט גע־
האַלטען אַ רעדע דורכ׳ן ראַדיאָ, אין וועלכער ער
האָט דערקלעהרט, אַז עס איז צוגעקומען אַ צוגאָב־
באַטאַליאָן פיעכאָטע, 9 אָפּטיילונגען טאַנקס, און
עטליכע אָפּטיילונגען געפּאַנצערטע אויטאָס, בכדי
צו בעזואַכען די רוהע און זיך קאַמפען אונטערצודריקען
די צוועגטועלע געשעהעניש.

וואוקאָפּ האָט ערקלעהרט, דאָס אַלע ווייסען,
אַז יעדער רוה־שטערונג וועט אונטערדריקט ווערען
מיט אַלע מעגליכקייטען און מיטלען. ביז איצט
— האָט ער געזאָגט — זענען ארעסטירט 600
אראבער.

אונטערצינדער און מעסערשטעכערס

וועלען אונז נישט אפשרעקען!

...רעדע פון בן=גריון אויף דער ערעפנונג פון „לאנדווירטשאפטליכען טאג“ אין תל-אביב

...תל־אביב, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)
...אויף דער ערעפנונג פון „לאַנדווירטשאַפטליכען
...טאָג“ אויף יריד אין תל־אביב, האָט בן גריון
געהאַלטען אַ גרויסע ריעדע, אין וועלכער ער האָט
צווישען אַנדערען געזאָגט: מ׳וועט אונז נישט אָפּ־
שרעקען מיט אונטערצינדונגען און נישט מיט מע־
סער־שטעכער. מיר האָבען זיך גערוסט אויף אַזעלכע
אָנגריפען. יוויטיגער פאַ״ אונז איז די פּאָליטישע
לאַגע. עס שטעהען אונז איצט פאַר גרויסע געפאַה־
רען. מיר וועלען נישט ערלויבען צו שטעלען אונ־
טער דיסקוסיע די פאַרפליכטונגען, וואָס די גאַנ־
צע וועלט האָט אונז צוגעזאָגט.

אַ רעדע האָט אויך געהאַלטען אוסישקין.

300 אראבער ארעסטירט

...פרעמדע אראבער וועגען מאסענווייז ארויסגעשיקט פון א״י

...ירושלים, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)
...דער הויך־קאָמיסאַר האָט מיטגעטיילט די יו־
...דישע קאָלאָניסטען פון עמק, אַז ביז איצט זענען
...ארעסטירט געוואָרען 300 אַראַבער. אַ טייל פון זיי
...איז שוין געשטאַנען פאַר׳ן געריכט. די איבע־
ריגע וועלען ערשט געמשפּט ווערען.

די חורנ׳ער אַראַבער ווערען מאַסענווייז אַרויס־
געשיקט. די לעצטע וואָך זענען ארויסגעשיקט גע־
וואָרען 900 אַראַבער.

פערקלאגען די מאנדאט=מאכט

פאר׳ן האגער טריבונאל

אויך די אראבער וועלען בעקומען הנחות

...תל־אביב, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)
...אין שייכות מיט דער ידיעה אין דער „אַבישער
...וועגען דער דעפּעשע, וואָס דער הויך־
...קאָמיסאַר זאָל האָבען איבערגעגעבען דעם מופטי,
...אַז לאָנדאָן וועט מען רעדען מיט דער אַראַ־
בישער דעלעגאַציע אויך וועגען דער יודישער עליה
און וועגען בעגרעניצען ח׳יבאָדען־קניות — שרייבט
די העברעאישע פּרעסע, אַז אויב דאָס זאָל זיין אמת,
וועט נויטיג זיין זיך צו ווענדען צום האַגער טרי־
בונאַל מיט אַ פּראָטעסט געגען דער מאַנדאַט־מאַכט.

הויך=קאמיסאר פערזיכערט,

אז איצט וועט ווערען רוהיג

...ירושלים, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)
...דער הויך־קאָמיסאַר האָט אָפּגעהאַלטען אַ קאָנ־
...פערענץ מיט די קרייז־קאָמיסאַרען, און די איבער־
...געגעבען וואו אין וועלכע שטעט עס איז געשיקט
געוואָרען דאָס מיליטער פון עגיפּטען. דער הויך־
קאָמיסאַר איז איבערצייגט, אַז איצט וועט זיין
פולשטענדיג רוהיג אין לאַנד.

Togal

צו באקעמפען די היץ ביי גריפע-קראנקהייטען און פארקילונג ווירקן גוט, א דאנק זייער כעמישן צוזאמענשטעל די טאבלעטקעס טאגאל, וועלכע זענען א מיטל קעגן ווייטאגן און קעגן היץ.

דאס מיליטער פון עגיפטען

איז נישט אויף אפצושרעקען די אראבער

לאָנדאָן, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)
די ענגלישע פּרעסע טיילט מיט, אַז דאָס מיליטער, וואָס קומט איצט פון עגיפּטען קיין א״י, איז נישט כדי אויסצואיבען אַ דרוק אויף די אַראַבער. וועגען דעם האָט שוין די רעגירונג פריהער מיטגעטיילט די אַראַבישע פיהרער.

ווידער 2 באמבעס אין א״י

איין באמבע אין חיפה און א צווייטע אין הרצליה

ירושלים, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)
היינט זענען געוואָרפען געוואָרפען 2 באָמבעס: איינע אין חיפה אויפ׳ן הויז פון אַראַבישען ביר־גערמייסטער, צו וועלכען די אַראַבער האָבען טענות, און אַ צווייטע באָמבע אין הרצליה. ביידע באָמבעס האָבען קיין שאָדענס נישט געמאַכט.

ארץ-ישראל-מאנדאט פאר איטאליען...

אראבישע פיהרער שיקען וועגען דעם א פעטיציע קיין רוים

ירושלים, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)
אין יפו איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון אַראַבישע פיהרער, אויף וועלכע ס׳איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען שיקען אַ פעטיציע קיין רוים, אַז איטאַליען זאָל איבערנעמען דעם מאַנדאַט איבער ארץ־ישראל.

6,000 פליטים פון יפו

קאנען זיך נישט צוריקקעהרן אויף זייערע אלטע וואוינערטער

תל=אביב, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)
דאָ איז היינט פאָרגעקומען א גרויסע פערזאַמלונג וועגען העלפען די פליטים פון יפו און די פאָרשטעט. עס האָבען גערעדט דיזענהאָף א.א. מען האָט מיטגעטיילט, אַז 6,000 פליטים קאָנען זיך נישט צוריקקעהרען אין זייערע אַלטע היימען, און אַז עס מוזען געשאַפען ווערען נייע וואוינונגס-מעגליכקייטען. צוליב דעם איז פּראָקלאַמירט געוואָרען א טאַנד פון 25 טויזענד פונט.

שטורם=ווינד אין א״י מאכט גרויסע היזקות

ירושלים, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)
איבער א״י האָט זיך היינט איבערגעטראָגען אַ שטאַרקער שטורעם-ווינד, וועלכער האָט אָנגעמאַכט גרויסע היזקות. ...

ה׳ מארקוס שאפראנאוויטש און פאמיליע
צוליב׳ן טויט פון זייער אונפערגעסליכען זוהן
נאטאן נ״ע
דריקען מיר אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל.
דוד גוראלסקי און פאמיליע

...קרן קימת לישראל! בכורז.
מארגען מיטוואך, דעם 13/5 8.30 אָוונד
פילהארמאניע=זאל נארוטאָוויטשא 20.
...גרויסע פאלקס=פערזאמלונג
געווידמעט די לעצטע געשעהענישען אין ארץ-ישראל
מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען די ה״ה:
פראפ. ד״ר מ. לאזארזאהן
(דעלעגירטער פון הויפט-דירעקטאָריום פון קרן קימת אין ירושלים),
ד״ר א. ראזענבלאט, דיר. ש. בערענהאלץ,
ד״ר א. טארטאקאווער א. א.
בילעטען צו בעקומען איז ביורא פון קרן קימת (שרודמיעסקא 29) און אין טאָג פון דער פערזאמלונג בײ דער קאַסע פון פילהארמאניע.

ווירקזאם פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגעמאכט די עלטעסטע
היטען
אויף גאנץ נייע ווי אויף נייע היטען צו
3.50
„TOLA“
23 Zawadzka 23

דער מיטארבייטערין פון וועכנערין-קליניק ביי „לינת החולים“
פרוי שאפירא
צוליב׳ן פריהצייטיגען טויט פון איהר אונפערגעסליכען מאן
יצחק שאפירא ב״ע
דריקט אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל
די פערוואלטונג פון „לינת החולים“
פאלודניאָווע 19

Doktór
M. Kalisz
אוניווערזיטעט אין ראסטאק
צאהן-ארצט
סטאמאטאלאגישע כירורגיע
פיעראצקיעגא 7 (עוואנגעליצקא)
טעל. 108-26
נעמט אָן פון 3–7 נאכמ.

בעקאנטמאכונג
דערמיט מאך איך בעקאנט, אז פון היינט אן ווערט ארויסגעגעבען
מיטאגען מיט געפליגל נור 1.25 זל.
ווי אויך מילכיגע
פרישטיקן און אווענדברויטן
פון 5 גאנג נור 1 זל.
„Bar Europejski“
שרודמיעשקא 4
אינהאבער: י. לעווי.

...ציהונג פון א רייזע
...קיין ארץ-ישראל,
...האט געוואלט פארקומען היינט דעם ..., איז צוליב דער יאָהרצייט פון ... יוזעף פילסודסקי אפגעלייגט גע... דער טערמין פון דער ציהונג ... באזונדערס געמאלדען ווערען אין ... פרעסע.
די פערוואלטונג
פון „לינת החולים“
פאלודניאָווא 19.

ד״ר העללער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע
8 טראַוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט.
זונטאָג פון 10–2 מיטאג.
פאר פרויען - א ספעציעלער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr.
Wajnberg
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און סקלעראָז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אָוו.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09.
נעמט אן פון 8–9 פריה און פון 4–8 אָוו.

Dr. J. Herszfinkiel
ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען
נעמט אן אין דער לעטשניצע „פאמאץ“ (אלעקסאנדראווסקא 1)
און בײ זיך אינדערהיים
זשעלאזנא 8a, טעל. 87-111.

Starszy Felcz...
B JOSKOWI...
...לנאצנא 4, טעל. 141-86
...טעגליך פון 8–11 און 4–6 נ״מ
...טעגליך פאקען-שטעלען
...פרישע קראוויאנקע.

דער פּראָפיל פון יוזעף פּילסודסקי

פון ד"ר וו. בערקעלהאַמער

דעם מענשען קאָן מען דערקענען נישט לויט זיינע פּערעהרער, נאָר לויט די יעניגע, וועלכע ער פּערעהרט.

פאַר איינעם איז דער גרעסטער אויף דער וועלט בודדאַ, פאַר אַנ'אַנדערען קריסטוס, פאַר איינעם משה פאַר אַנ'אַנדערען דער הייליגער פראַנציסקוס. ס'זעגען פאַרהאַן אזעלכע, וואָס זעהען די פּערקערפּערונג פון דער מענשהייט אינ'ם פילאָזאָף פון סטאַאַ, אַנדערע אין דיאָגענעס'ן, נאָך אַנדערע אין קאָנפוציוס'ן. מ'קאָן פּערעהרען און בעוואונדערען אַ געלעהרטען, וועלכער פּערלירט, גאַנץ בעוואוסטזיניג פריהער איין האַנד, נאָכהער די צווייטע, און נאָך שפּעטער, — זיין גאַנץ געזונד ביי די ראַדיום־פאַרשונגען, זוכענדיג אַ היילמיטעל פאַר דער ראַק־קראַנקהייט. מ'קאָן פּערעהרען און פּערגעטליכען ראָמען ראָלאַנד'ן, וועלכער האָט זיך איינער אַליין, — ווי אַנ'אמת'דיגער העלד — בשעת'ן קריג אַקעגענגעשטעלט דעם שגעון פון פיינדשאַפט, פּרעדיגענדיג די לאָזונג פון ברודערשאַפט און אינטערנאַציאָנאַלער סאָלידאַריטעט פון פעלקער.

פאַר פּילסודסקי'ן איז געווען „דער גרעסטער מענש אויף דער וועלט" — נאַפּאָלעאָן *).

דאָסטאָיעווסקי האָט ערגעץ אָנגעשריבען: „ווען דאָס גליק פון דער וועלט וואָלט אָנבעלאַנגט געווען פונ'ם לעבען פון איין קינד, וואָלט מען געדאַרפט מיתר זיין אויף דעם דאָזיגען גליק". די גאַנצע געזעלשאַפטליכע פילאָזאָפיע פון זשאָזעף פּראָפּערלינקענס — דריקט זיך אויס אינ'ם בעקאַנטען אַפאָריזם: „ווען אַ געוויסער, אפילו דער מינדער־ווערטיגסטער יחיד, וועלכער שטעלט נישט אין געפאַהר דאָס לעבען פון אַנדערען מענשען, ווערט פּערשוואונדען פון דער וועלט נישט מיט זיין אייגענעם ווילען נאָך מעהר, ווען עס געשעהט געגען זיין אייגענעם ווילען, האָבען מיר פאַר זיך אַנ'אומענדליך וויכטיגער געשעהעניש, ווי אַלערליי פּאָליטישע, רעליגיעזע אָדער פאָלקס־געשעהענישען און אַלערליי וויסענשאַפטליכע, אַרטיסטישע און טעכנישע פּאָרטשריטען פון אַלע יאָהר הונדערטער און אַלע פעלקער צוזאַמענגענומען". פּראָפּ. באַדוען דע קורטנע האָט זיך לעצטענס אין זיינע פּאָרטראַגען איבער דעם נאַציאָנאַליטעטען־פּראָבלעם אויסגעדריקט, דאָס אַלע זיגען און טרומפען פונ'ם נאַציאָנאַליזם זענען נישט ווערט די טרעהר פון איין אלמנה אָדער איין איינציגען יתום.

אזאַ מין שטאַנדפּונקט איז פּשוט אַנ'אונפּערשטעטדליך רעטעניש פאַר מענשען פון נאַפּאָלעאָנ'ס שטייגער, אַ געהיימניש, וואָס ליגט פּערשלאָסען אונטער זיבען חתימות. פּילסודסקי האָט זיך אויסגעדריקט („געדאַנקען" ז. 30), דאָס עס זענען פאַרהאַן צוויי סיסטעמען אין דער לעהרע פון שווימען. דער ערשטער — וואַרפען דעם שילער מיט אַמאָל אויף טיפע וואַסערן. דער צווייטער — אַרום זי־רינגלען איהם מיט פוזירען, ער זאָל, חלילה נישט דערטרונקען ווערען. „כ'בין שטענדיג פאַר'ן ערשטען סיסטעם. און ווען די צייט איז דרינגענד און ס'זענען נויטיג שווימערס, וואָלט איך זיך נישט אָבגעשטעלט אפילו ווען ס'וואָלטען דערטרונקען געוואָרען איניגע אָדער מעהרערע מענשען וועלכע טויגען נישט צום שווימען".

* * *

די אידעע פון אייביגען שלום.

איהר געדענקט געוויס, ווי ס'האָט זיך אויסגעדריקט וועגען איהר מאָלטקע? „דער אייביגער שלום איז אַ טרוים. און דאָס גאָרנישט קיין שעהנער"...

פּילסודסקי האָט זיך אויסגעדריקט ריכטיגער („געדאַנקען" ז. 122) „צי ס'וועט אַמאָל אויפשיינען פאַר דער מענשהייט די אויסגעטרוימטע אידעע פון אייביגען שלום, דאָס ווייס איך נישט; ביז איצט פּערמאָגען מיר הינטער זיך אַ ריזיגע קריגס־טראַדיציע און אַ ריזיגע טראַדיציע פון זעלנער'ש קייט".

געוויס — הינטער זיך האָבען מיר „די אויבבעהויערע קריגס־טראַדיציע", פאַר זיך אָבער — די אידעע פון אייביגען שלום. ס'האַנדעלט זיך נאָר דערין, וואָס פאַר איינעם איז וויכטיגער און הייליגער...

קריגס־טראַדיציע... זעלנערישע טראַדיציע...!

אַ וואָסער פאָלק קען זי נישט — אינ'ם אָנהייב פון זיין געשיכטע, אין דער מעהר אָדער ווייניגער פּערדעמערטער פּערגאַנגענהייט זיינער? דער בעקלאַנג פון וואָפען פלעגט צוברענגען די וועגען פון אַלע פעלקער. טייכען־ווייז האָט זיך בלוט געגאָסען, איבער בעוואָפענטע מחנות האָט געפלאַטערט די פאָהן פון קאַמף. און דאָך שיינט אויפ'ן הימעל דער שטער פון אייביגען שלום, און ווער ס'זעהט נאָך איהם, דער קאָן נישט דערמאָהנען מיט ליבע און רעדען מיט ליבע וועגען — זעלנערישער טראַדיציע..

פּילסודסקי איז אָבער נישט געווען קיין קאַמפּסלוסטיגער אַוואַנטוריסט, ווי קמיטשיק, אויך נישט קיין קאָנדאָטיער פון מיטעלאַלטער. אינ'ם קריג און אין דער סאָלדאַטעריי האָט ער בעמערקט טיפערע ווערטען און דויערהאַפטערע. עס איז מעגליך, דאָס זיי האָבען בעריכטיגט ערשט אין זיינע אויגען מאָראַליש דעם זעלנער און זיין בעשעפטיגונג. ער האָט זיך אויסגעדריקט: „אומעטום, וואו נאָר דער מענש איז טעטיג געווען אין לאַנג־דויערענדע מלחמות און אין גרויסע זעלנערישע לייסטונגען, דאָרט האָט ער געגעבען דעם פאָלק אַ נייע קולטורעלע ערהאָבערונג, אַ טיף פון אַ מענשען, וועלכער טראָגט לייכט איבער די טוישונג פונ'ם שיקזאַל, כדי נאָר צו האָבען די מעגליכקייט צו בעהאַלטען דעם בעסטען טייל פון זיין נשמה — דעם כבוד פאַר זיך זעלבסט און דעם כבוד פאַר

זיין עהרע. עהרליכע אַרבייט אויף די בעשיידענסטע שטעלעס, שטענדיגע זוכעניש פון דער הסכמה מיט זיין געוויסען, דאָס איז די אייגענשאַפט, וועלכע ער האָט ערוואָרבערט, זייענדיג יעדען טאָג נאָהענט צום טויט („געדאַנקען" ז. 55).

מיר וועלען איצט נישט ענטשיידען, צי דאָס אַלעס איז ריכטיג און מיט דער ווירקליכקייט. אַזוי אָבער פּערשטעהען דעם קריג און די נשמה פונ'ם זעלנער — האָבען נישט לידענדאָרף און נישט דער גרויספירשט פרידריך, וואַהרשיינליך אויך נישט פאָש און זשאָפר, אָבער מיט דער גאַנצער זיכערקייט — פּילסודסקי.

* * *

דאָ אָבער שטעקט אַ רעטעניש...

דער דאָזיגער אָנפיהרער, זעלבער, וועלכער האָט געדענקט און געפיהלט אין מיליטאַריסטישע קאַטעגאָריעס, דער פּערעהרער פון נאַפּאָלעאָנ'ען, אַלס דעם גרעסטען מענשען אויף דער וועלט", דער דורכשניטליכער פּרעדיגער פון אַ פּאָליטיק פון געשאַפענע פאַקטען, וואָס האָט געגלויבט נאַאיוו אין דער קראַפט פון באַגנעטען, וועלכער האָט גערעדט מיט ליבע וועגען מיליטאַריזם און פּסיכיק פון גענעראַלער" — איז געווען אַ סאָציאַליסט!

אַ סאָציאַליסט?

לאָמיר אויסהערען, וואָס עס זאָגט וועגען פּילסודסקי'ס סאָציאַליזם זיין הייסער אָנהענגער און אַלטער קאַמפּס־פריינד, פּראָפּ. ד"ר יול. מאַזור־קעוויטש *). מיר האָבען דאָ נישט צו טון מיט קיין גענויער אַנאַליז, נור מיט פּערזענליכע ערינערונגען, וועלכע שילדער'ן ווי אַזוי פּילסודסקי איז אַרעסטירט געוואָרען אין 1900 יאָהר דורך די צאַרישער מאַכט, נאָכהער, ווי אַזוי מ'האָט איהם אויף אַ ראָמאַנטישען אופן בעפרייט פון ציטאַדעל אָדער פונ'ם שפּיטאָל אונטער'ן נאָמען „ניקאָלאַי דער בעל־מופת" אין פּעטערבורג. ס'איז איינציייטיג אַ ווערטפולער אויגענבליק אויף כאַראַקטער און נשמה, אַ טיפ פון אַ מענשען, וועלכער שטעלט העכער מאָראַלישע ווערטען פון אַ מאַטעריעלע, נישט קוקענדיג שטאַרק וועגען די לעצטע.

„במשך פון די לעצטע 6 יאָהר פונ'ם 19. יאָהרהונדערט איז ער אין דער פאַקטישער הויפּט־אָרגאַניזאַציע פון דער אַקאַדעמישער יוגענד אין פּעטערבורג געווען בעקאַנט אַלס „וויקטאָר", איינער פון די אָנגעזעהענסטע מיטגלידער פונ'ם צענטראַל־קאָמיטעט פון פּ. פּ. ס.; דער עלטערער דור, אונזערע מוטערס און פאָטערס, וועלכע געדענקען נאָך די טראַדיציע פונ'ם 63 יאָהר, פלעגען איהם אין דער שטיל אָנרופען „עמיסאַר". דאָך זאָגער פלעגט ער פאַר ביידע בלייבען שטענדיג אַ רעטזעלהאַפטע געשטאַלט, אַ וואונדערבאַרע און פּערשלאָסענע אין זיך. נאָר אין זעהר זעלטענע אויסנאַהמספאַלען, ערגעץ אין אַ רוהיגען און שטי־

*) „פּילסודסקיס בעפרייאונגיי ערינערונגען, וואַרשאָ, 1924 (ז. 34 און ווייטערע).

לען מקום מקלט, ביי ביינאַכטיגער בעשיידענער סטודענטען־טהיי, פלעגט גערנווילליגער זיך אַרויסזאָגען איבער אָנגעלעגענהייטען, וואָס האָבען אונז אינטערעסירט. און דעמאָלט טאַקי, פלעגט ער מיט געוואַלדיגער קראַפט אויפהויבען די פּראַגע פון דער אַבסאָלוטער נויטווענדיגקייט פון דער ענטשטעהונג פונ'ם בעפרייטען פאָלקס־פּוילען... ער פלעגט ענדליך בעריהרען די פּראָבלעמען פון מאַרקסיזם, וועלכער איז דעמאָלט געווען אין דער מאָדע, בעצייכענענדיג איהם אַלס אַ דורכגאַנגס־טעאָריע, וועלכע איז אונגענוגזאַם כדי צו ערקלערען די זעהר קאָמפּליצירטע געזעלשאַפטליך־עקאָנאָמישע און פּאָליטישע ערשיינונגען. מיר האָבען גיריג געשלונגען... די דאָזיגע געדאַנקען, וואָס האָבען, אַגב, אָפּט סותר געווען די סאַמע ממשות'דיגסטע פאַקטען, רייהען פון ציפערען און דער העגלישער לאָגיק. אָבער אונבעמערקט פאַר אונז זעלבסט, פלעגען די דאָזיגע אַנשויאונגען וועקען אין די סאַמע פּערבאָרגענסטע ווינקעלעך פון אונזער נשמה אָפּקלאַנגען פון אַלטע זאַכען, וואָס מיר האָבען ערגעץ אַמאָל געהערט און געלעזען, שאַפענדיג אַ געפיהלס־פּערבינדונג צווישען דעם נייצייטיגען סאָציאַליזם און די טראַדיציעס פון די אויפשטאַנדען פון 46 און 63 יאָהר און אויך דער אַמאָליגער „דעמאָקראַטישער געזעלשאַפט". אַלע פאַלס, פלעגט אונז די אַמאָליגע געשטאַלט פון „וויקטאָר'ן" בלי־ספק פּערצויבערען מיט איהר פּערבאָרגענער און צוגלייך זיך בעוואוסטזיניגער רעוואָלוציאָנס־קעמפערישער קראַפט; הגם איניגע פון אונז האָט זי בעוואויגען צו צווייפלען אין דער ריינקייט פונ'ם סאָציאַליזם אין דער פּאַרטיי גופא, און זיי פּערשאַפט פיל שמערץ דורכדעם

* * *

פון דער אויביגער ערינערונג, וועלכע פּערניכטעט גרונדליך די לעגענדע וועגען פּילסודסקי'ס סאָציאַליזם, דרינגט בולט אַרויס אין איהר גאַנצער פולקייט — די גרויסקייט פון מענשען. די העלדישקייט פון זיין פּאַטריאָטיזם, דער רעוואָלוציאָנערער שוואונג, סיי אין פּראָפּאַגאַנדע, סיי אין קאַמף, דאָס פאַנאַטישע ליבהאָבען פון פרייהייט, דאָס מקריב זיין זיך אויף לעבען און אויף טויט דער אידעע פון דער בעפרייאונג פונ'ם פאָטערלאַנד, וועלכע האָט אין איהם געפלאַמט.

ווען עס צעפלאַקערט זיך אין עמיצען אַ בענקשאַפט, אַנ'איינציגע און אַ מעכטיגע, געפינט זיך נישט אין איהם קיין אָרט פאַר זייטיגע גלוסטונגען און ליבעס. דער קאַמף פאַר פרייהייט, דער קאַמף וואָס פּערצעהרט אַלע אינערליכע קרעפטען, אַ ליידענשאַפטליכער, ריקזיכטלאָזער קאַמף, וועלכער פּערמעסט זיך מיט כמעט מיקראָסקאָפּישע כחות צו גיגאַנטישע אבזיכטען — האָט דערשטיקט אין פּילסודסקי'ן דעם בראַנד פון דער סאָציאַליסטישער וועלטאַנשויאונג, אויב זי האָט אַמאָל אין זיין נשמה אפילו יאָ געטליעט, נישט דערפאַר, ווייל דער פּאַטריאָטיזם האָט זיך נישט געלאָזט צוזאַמענקניפּען

מיט דער סאָציאַליסטישער וועלטאַנשויאונג [...] דערפאַר ווייל אין פּילסודקי'ן איז פּשוט נישט [...] וועגען פלאַץ פאַר סאָציאַליזם, פּ. פּ. ס., די איינ[...] פּאַרטיי פאַר דעם מלחמה־אויסברוך, וועלכע [...] געפיהרט דעם פרייהייטס־קאַמף, איז פאַר [...] געווען נאָר אַ מיטעל צום ציל.

ווען דער ציל איז געוואָרען דערגרייכט [...] דאָס מיטעל געוואָרען איבעריג.

* * *

גרויסקייט — ווער ס'איז מיט דיין נאָמען [...] קרוינט, דער בעלעבט אין זיך מעכטיגע [...] קייט און קראַ[...]

טאַדעאוש האָלויקאַ זעהט אין פּילסוד[...] „דעם גרעסטען פּאָליאַק פון דער היינטיגער [...] ער איז עס געוויס.

ס'איז שווער צו בעצייכענען טעאָרע[...] הויפּט־אייגענשאַפטען פון דער גרויסקייט [...] מענשען, ווייל גרויסקייט איז אַ פענאָמען, [...] אויפ'ן האָריזאָנט פון דער אַלטעגליכקייט, [...] אויסנאַהם פון דער אַלגעמיינער רעגעל. די [...] גריף פון גרויסקייט קאָן מען נישט דעפי[...] מ'קאָן זי נאָר אינטואיטיו אויספיהלען: [...] — אַ גרויסער מענש! פאַרוואָס איז ער גרו[...] וואָסערע אייגענשאַפטען פון זיין אינדיוו[...] מאַכען איהם גרויס — ווייסען מיר נישט [...] ווייסען נאָר אזוי פיל, אַז אָט דער דאָזיגער [...] — איז אַ גרויסער מענש.

אלס דירעקטע עמאַנאַציע פון גרויסקי[...] איהר ברענגט צו געגענווערטיגע ענטפלע[...] דערין, וואָס לגבי אַ גרויסען מענשען קאָ[...] זיך נישט פערהאַלטען אינדיפערענטיש. מ[...] איהם ליב, — אָדער מען האַסט איהם. [...] הערצל איז שוין בשעת זיין לעבען געווען [...] גערינגעלט מיט כמעט רעליגיעזער ליבע [...] טייל יודענטום, בשעת דער אַנדערער — הא[...] נישט וועניגער פאַנאַטיש געהאַסט. קיינ[...] צו איהם נישט פּערבליבען גלייכגילטיג. אויך [...] יוזעף פּילסודסקי'ן האָט זיך קיין שום פּאָליאַ[...] בעצויגען גלייכגילטיג.

דערמיט לאָזט זיך ערקלערען זיין סו[...] ווער איינפלוס אויף מענשען, אפילו אויף [...] פּאַרטייען, וועלכע, ווי צ. פ., פּ. פּ. ס., האָבען [...] נישט געהאַט מיט איהם, לויט זייער פּראָ[...] קיין געמיינזאַמעס. פּראָף מ. פּאַשקאָווסקאַ דער[...] אין איהר זאַמלונג פון ערינערונג פון די [...] פון פּילסודסקי'ס בעפרייאונג אין יאָהר 1900 [...] גען זיין בעגעגעניש אין דער וואַרשאָווער צ[...] מיט דעם ביז דעמאָלט פאַר איהם אונבע[...] ד"ר שאַבאַשניק, וועלכער איז געווען אין [...] צייט זעהר בעריהמט אין רוסלאַנד. נאָך אַ [...] דיגען געשפּרעך זענען זיי זיך צוגאַנגען גע[...] טיג פון זיך ענטציקט. ד"ר שאַבאַשניק האָט [...] בעגעגעבען וועגען דעם פּאָלקאָם בעזונדערן [...] סקיין אַ „בעהויפּטונג", דאָס זיין פּסיכיש[...] שטאַנד איז זעהר ערנסט, און דער פרוי [...] קאָווסקאַ האָט ער געדאַנקט, פּערזיכערענדי[...] דאָס ער פּערדערכענט די שעה, וועלכע ער האָט [...] בראַכט מיט פּילסודסקי'ן צו די ליבסטע אין [...] לעבען".

*) פּילסודסקי: געדאַנקען — וואַרשאָ 1924 ז. 29.

דאס פּראָגראַם פון דער פּאַרלאַמענטאַרישער אַרבייטס־גרופּע

ענדעקישער גדול נישט צופרידען פון די ערשטע־מײַ־לאָזונגען

דער נעכטיגער „קוריער פּאָראַנני" האָט פּערעפענטליכט אַ בעריכט וועגען דער טעטיגקייט פון דער גרופּע דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען, וואָס האָבען זיך אָרגאַניזירט אין דער פּאַרלאַמענטאַרישער אַרבייטס־גרופּע". די דאָזיגע גרופּע, וואָס צעהלט ביז 80 מיטגלידער פיהרט די גאַנצע צייט נאָכן שליסען די סיים־סעסיע אַנ'אינטענסיווע אַרבייט צוגרייטענדיג און זאַמלענדיג מאַטעריאַל צו דער ווייטערדיגער אַרבייט פון סיים.

זייט אַפּריל קומען פאָר רעגולערע פּערזאַמלונגען פון דער גרופּע און עס ווערען פאָרמולירט אַ גאַנצע רייה אַקטועלע פּראָבלעמען פון געזעלשאַפטליכער פּאָליטיק אין די ראַהמען פון נייעם רעזשים, וואָס פליסט אַרויס פון די פּרינציפּען פון אַפּריל קאָנסטיטוציע.

די אַרבייטס־גרופּע האָט בדעה ביז צום 1־טען יולי צוגרייטען דאָס טעטיגקייטס־פּראָגראַם, וואָס וועט דינען אַלס מאַטעריאַל פאַר דער פּאַרלאַמענטאַרישער אַקציע, וואָס וועט געפיהרט ווערען בעת דער הערבסט־סעסיע פון סיים און סענאַט.

אויפ'ן ערשטען פּלאַן פון איהר פּראָגראַם רוקט די אַרבייטס־גרופּע אַרויס דאָס אַקטועלע פּראָבלעם פון קאַמף מיט דער אַרבייטסלאָזיגקייט.

די ספּעציעלע קאָמיסיע פון דער פּאַרלאַמענטאַרישער אַרבייטס־גרופּע, וואָס דאַרף זיך פּערנעהמען מיט דעם דאָזיגען פּראָבלעם האָט אָנגענומען דריי טעזען וועגען קאַמף מיט דער אַרבייטסלאָזיגקייט, וואָס בילדען אַ טייל פון די טעזען, אין שייכות מיט דער ווירטשאַפטליכער און געזעלשאַפטליכער פּאָליטיק פון דער מלוכה. די דאָזיגע טעזען זענען שוין אין זייער איצטיגער פאָרמע צוגעשטעלט געוואָרען די רעגירונגס־פּאַרטייען.

אין דעם ערשטען טייל פון די טעזען ענטוויקעלט די פּאַרלאַמענטאַרישע אַרבייטס־גרופּע, ווערט צווישען אַנדערעם געזאָגט, אַז די רעזערוו־אַרמעע פון אַרבייט, וואָס בעשטעהט פון 500 טויזענט רעגיסטרירטע אינדוסטריעלע אַרבייטסלאָזע, ווי אויך אַנ'ערך 3 מיליאָן אונבעשעפטיגטע יחידים אויפ'ן דאָרף, איז אַ פּראָבלעם, וואָס זיין ראַדיקאַלע לעזונג איז אַ מלוכה־נויטווענדיגקייט.

די טעזען זאָגען אויך אַרויס, אַז „עס זאָל נישט אָנגעריהרט ווערען די פּרינציפּען פון דער פעסטקייט פון דער וואַלוטע און דאָס גלייכגעוויכט פון בודזשעט און אַז עס זאָל געענדערט ווערען דאָס נישט־גינסטיגע פּערהעלטעניש פון דער בעפעלקערונגס־צאָהל אויפ'ן דאָרף און אין דער שטאָט (1:2) דורך

אַ דעצידירטע אינטערווענץ און אויפן נעב[...] אינדוסטריאַליזירען דאָס לאַנד.

דאָס פּראָבלעם פון עמיגראַציע ווערט [...] מען נישט ענטוויקעלט, ווייל די עמיגראַצי[...] נאָכן געפינען וועגען קאָלאָניזאַציע [...] האָבענדיג אַ גרויסע ווירטשאַפטליכע בעדייט[...] זי נאָר אין אַ גלייכער מאָס האָבען אַנ'איינפל[...] דער לאַגע פון אַרבייטס־מאַרק אין לאַנד.

* * *

אין נעכטיגען „דזיענניק נאַראָדאָווי" [...] זיך דער ענדעקישער גדול ריבאַרסקי דערווע[...] בעת די ערשטע מאַי דעמאָנסטראַציעס האָט [...] נישט געהערט קיין שום אויסרופען געגען [...] גירונג.

„קודם כל דער המון, וואָס איז בעשטאַ[...] נאָר פון סאָציאַליסטען, נאָר אויך פון מ[...] קערע עלעמענטען, האָט זיך בעצויגען מיט [...] דיסקרעציע צו דער רעגירונג. מען האָט [...] הערט „נידער מיט דער רעגירונג". הע[...] „נידער מיט די פּאָלקאָווניקעס", „נידער [...] שיזם". דאַנעגען האָבען די יודישע מאַסען [...] דיג געשריגען „נידער מיט דער ענדעציע, [...] שפּאַניען".

און ריבאַרסקי גיט אָן זיין סברא פאַרוו[...] איז אייגענטליך אזוי געשעהען. ער שרייבט:

„און פאַקטיש האָט עפּעס נישט געפּאַס[...] בען אַנטי־רעגירונגס אויסרופען. מיט אַ ווי[...] לאַנגער צייט צוריק איז דער רעכטגלויביג[...] גליד פון פּ.פּ.ס., דער חבר זשעמיענצקי [...] געוואָרען אַלס פּרעזעס פון אינסטיטוט פ[...] זייטיגען פּערזיכערונגען. ה' זשעמיענצקי א[...] קיין ספּעציאַליסט פון פּערזיכערונגען. ער א[...] אַקטיווער מיטגליד פון פּ.פּ.ס. די דאָזיגע נא[...] האָט זעהט אויס דעם שייכות מיט פּערזו[...] וואָס איז בעדייט אַ אַסעקוראַציע — אויף ל[...] דאָס מצד די, וואָס האָבען נאָמינירט דעם [...] מיענצקי אויפן דאָזיגען אַנגעזעהענעם אַמ[...] יעדענפאַלס האָט נישט געפּאַסט צו מאַכ[...] רופען געגען די, וואָס אַסעקורירען זיך אוי[...] שיקט".

אויסגעהאַקט די שויבען אין וואַרשאַווער אוניווערזיטעט

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש)

אומבעקאַנטע פּערשוינען האָבען אויסגעהאַקט אַלע שויבען אין די פענסטער פון דער הומאַניסטישער אָפּטיילונג ביים וואַרשעווער אוניווערסיטעט.

דזשעקאַן פון דער דאָזיגער אָפּטיילונג איז פּראָפּ. ד"ר וולאַדיסלאַוו אַנטאָניעוויטש, וועלכער איז איצט אויסגעקליבען געוואָרען אַלס רעקטאָר.

וואַרשאַווער קהלה — פאַר אָרעמע יוד. סטודענטען

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש)

היינט האָט די וואַרשעווער קהלה אַסיגנירט 4,000 טויזענד זל. אויף שכר־לימוד פאַר יודישע סטודענטען.

די סומע וועט פּערטיילט ווערען דורך די יודישע סטודענטען־פּעראיינען

אַ חוץ דעם וועט די קהלה אַליין, אויף בעזונדערע ווענדונגען פון סטודענטען, פּערטיילען עטליכע טויזענד זלאָטעס

בילדער פון ארץ־ישראל

אין דער צייט פון די לעצטע געשעהענישען

ווי לעבט זיך אין טבריה און ראשון־לציון. — יודישע שאָפערן גיבען זיך אַן עצה

...של ים (יט"א) טבריה איז אַ יודישע ...פּראָצ. פון דער בעפעלקערונג זענען ...בריה איז פון אַלע זייטען אַרומגערינ־ ...יודישע קאָלאָניעס, אויך דער בירגער־ ...איז אַ יוד. דער אָבקלאַנג פון די לעצטע ...ען אין לאַנד איז דאָ דעריבער געווען ...אַבער. די אַראַבער פון טבריה זענען ...שלום־ניקעס, זיי געדענקען נאָך גוט, ...איז געווען מיט 20 יאָהר צוריק אין ...ווען זי איז נאָך געווען אַרומגערינגעלט ...אַלטע פויערים־ישובים, און זיי זעהען ...די יודען האָבען אַריינגעבראַכט ...ין ...וואָס זיי האָבען אויפגעטון פאַר דער ...פון דער גאַנצער געגענד אויף צעהנ ...קילאָמעטער אַרום.

...דאָס איז טאַקע די סיבה, וואָס אין די ...טעג, ווען די העצע האָט געבושעוועט אַרום, ...די עטליכע פּאָליציאַנטען, וועלכע האָ־ ...די אָרדנונג, זענען אַרויסגעשיקט גע־ ...דער סביבה צו היטען די יודישע קאָ־ ...די שטאָט איז פּאַקטיש געבליבען אָהן ...דאָך איך שטאָט גאַרנישט פּאַסירט.

...ן־לציון איז אָבגעקומען בלויז מיט אַ ...שרעק. עס איז אַ פּאָר טעג געווען אַ מורא, ...אויספעהלען מעהל און ברויט, אָבער ...זעהר שנעל אַריינגעפיהרט גענוגענדע ...מעהל. קיין אַראַבער זעהט מען נישט ...אין דער קאָלאָניע, און דער גאַנצער ...מיט אַ מאָל געוואָרען אַ יודישער. ...פּערזאָרגונג קומט פון די אַרומיגע יו־ ...קאָלאָניעס, בעזונדערס שטעלען צו עסען־ ...קאָלאָניסטען פון „גן הרצל" און די ...די לעצטע ברענגען זייערע פּראָ־ ...פּערקויפען זיי אַליין. די פּרייזען זע־ ...איבערגעטריבען. אין די אַרומיגע פּר־ ...נאָך אַלץ אַראַבער.

...ולים (יט"א) צו די „קאַמפּס־מיטלען" ...די אַראַבישע שטרייקער בענוצען זיך, ...שטעלען די קאָמוניקאַציע פון לאַנד, גע־ ...דאָס אויסשיטען טשועקעס אויף די גאַ־ ...סען. די טשועקעס לעכערען דורך די ...און די אויטאָבוסען און אויטאָ'ס מוזען ...מאַכען נישט קיין פּריוויליגע הפסקות. ...ושלים'ער שאָפערען געפאַלען אויף אַנ־ ...זיי האָבען צוגעבונדען צו די פאָדערשטע רעדער פון די אויטאָס ציווי בעזימער, דער דאָזיגער מיטעל האָט געבראַכט גוטע רעזולטאַטען און ווי עס פערזיכערען די שאָפערען קעהרען די בעזימער אויס 80 פּראָצ. פון די טשועקעס.

ירושלים (יט"א) זייט עס האָבען זיך אָנגעהויבען די אונרוהען, ווערען אַרויסגעשיקט פון לאַנד מאַסען חורנער, וועלכע האָבען גענומען אַ שטאַרקען אָנטייל אין די איבערפאַלען און מאָרדען איבער יודען. די אַראַבישע סקויטען, וועלכע פיהרען אָן מיט דער העצע, האָבען אָפטמאָל פשוט געדונגען די חורנער אַראַבער זיי געגעבען עטליכע פּיאַסטערס מיט אַ „פּיטקע" (אַן אַראַביש פלעצעל ברויט), בעוואָפענט זיי מיט שטעקענס, שטיינער און מעסערס און געהייסען בעפאַלען יודישע פערבייגעהער אין יפו. אַ סך אַראַבער, וועלכע זענען געגען די דאָזיגע מעשים, האָבען פאַר זייערע יודישע בעקאַנטע דערצעהלט, אַז ווען נישט די געדונגענע איבערפאַלער, וואָלט נישט געקומען צו די בלוטיגע געשעהענישען.

שוין אין די ערשטע טעג פון די געשעהענישען האָט די רעגירונג איינגעזעהן, אַז ביים איצטיגען מאָמענט זענען די חורנער אַ געפעהרליכער עלעמענט און אָנגעהויבען אַרויסצושיקען זיי צוריק קיין סיריען, אין זייער היים אַריין. צו דעם צוועק איז געעפענט געוואָרען אַ ספּעציעלע ביוראָ, וואָס פערנעהמט זיך מיט דער דעפּאָרטאַציע פון די חורנער. אַזוי ווי אין חורן איז איצט שניט־צייט, מעלדען זיך אויך אַ סך חורנער־פרייוויליגע אין ביוראָ, און בעטען, אַז מען זאָל זיי אָפּשיקען אין זייערע היימאָרטער. האָפענטליך וועט א"י פּטור ווערען פון די חירנים, וועלכע פלעגען ביז־איצט אַריינקומען אין לאַנד פראַנק און פריי.

ירושלים (יט"א) די טעג איז קיין א"י אָנגעקומען — ווי יט"א האָט שוין מיטגעטיילט — אַ גרופּע פון 600 דייטשע טוריסטען. אַזוי ווי די אַראַבישע שאָפערען שטרייקען, האָבען זיי זיך בלית ברירה געמוזט בענוצען מיט די אויטאָבוסען פון די יודישע אויטאָבוס־קאָאָפּעראַטיוען. די יודישע שאָפערען זענען מיט זיי אַרומגעפאָהרען איבער'ן גאַנצען לאַנד. די אַראַבער פון בית־לחם האָבען געגען דעם אַריינגעשיקט צום דייטשען גענעראַל־קאָנסול אין ירושלים אַ פּראָטעסט־בריף.

וויכטיגע בעשלוסען פון דעם אַל־וועלטליכען יודישען דאָקטוירים־קאָנגרעס

תל־אביב (יט"א) צווישען די בעשלוסען, וועלכע דער אַלוועלטליכער יודישער דאָקטוירים־קאָנגרעס האָט אָנגענומען, איז כדאי אָנצווייזען אויף פאָלגענדע: 1) גרינדען אַ וועלט־פערבאַנד פון יודישע דאָקטוירים אַלס וועלט־אָרגאַניזאַציע פון אַלע יודישע דאָקטוירים־פעראיינען פון דער גאַנצער וועלט. 2. אַפּעלירען צו די געהעריגע אינסטאַנצען און פאָדערען אָפּצושאַפען די בעגרענעצונגען פאַר דער איינוואַנדערונג פון יודישע דאָקטוירים אין א"י. 3. שאַפען אַן אונטערשטיצונגס־פאָנד פאַר נויטבעדערפטיגע דאָקטוירים און פאַר דער פערפאָלקאָמונג פון יונגע יודישע דאָקטוירים. 4. אַרויסגעבען אַ מעדיציניש־וויסענשאַפטליכען זשורנאַל אויף עטליכע שפּראַכען. 5. גרינדען אַן אַרבייטס־ביוראָ, וועלכע זאָל אומעטום פערזאָרגען יודישע דאָקטוירים מיט אַרבייט. 6. ווענדען זיך צום פעלקער־בונד, אַז זיינע געהעריגע אינסטיטוציעס זאָלען זיך פעראינטערעסירען מיט דער טרויעריגער לאַגע פון די יודישע דאָקטוירים אין פערשידענע לענדער. די דאָזיגע אינסטיטוציעס זאָלען אויסנוצען זייער גאַנצען מאָראַלישען איינפלוס, כדי דער יודישער דאָקטאָר און דער יודישער מעדיצין־סטודענט זאָלען נישט בעעוולה'ט ווערען.

פאַר די וואַהלען פון הרב הראשי אין ירושלים

ירושלים, (יט"א) אויף דינסטאַג דעם 19.טען מאַי (כ"ז אייר), צו די שלושים פון די געשעהענישען אין יפו, זענען ווי יט"א האָט שוין מיטגעטיילט, בעשטימט געוואָרען די וואַהלען פון הרב הראשי אין ירושלים. די וואַהל־קאָלעגיע וועט בעשטעהן פון 42 רבנים און 28 קהלה־פאָרשטעהער.

פייערונג לכבוד דעם יובילעאום פון פּראָפ. ז. פרויד אויף דער העברעאישער אוניווערזיטעט

ירושלים (יט"א) אויף דער העברעאישער אוניווערזיטעט איז פאָרגעקומען אַ פייערונג געווידמעט דעם 80־יאָהריגען געבורטס־טאָג פון שעפער פון דעם פּסיכאָ־אַנאַליז פּראָפ. זיגמונד פרויד. מיט אַ רעפעראַט וועגען די אויפטוען פון דעם גרויסען געלעהרטען איז אַרויסגעטרעטען פּראָפ. מ. וואולף.

מערדער פון א יודישער פאַמיליע אין א דאָרף פאַר'ן ראַדאָמער קרייז־געריכט

ראַדאָם (יט"א) שבת, דעם 16. מאַי, וועט אין ראַדאָמער קרייז־געריכט בעטראַכט ווערען דער פּראָצעס פון 19־יעהריגען קאַזשימיעזש מאַדאַיע און 20־יעהריגען יאַן פּיעניאַזי, פון דאָרף וואָלאַ קודראַשאָווא, 12 קילאָמעטער פון שטעטעל פּשיסכע. די צוויי בעשולדיגטע זענען געוואָרען איינגעזעצט אין תפיסה פאַר מיטבעטייליגען זיך אין אויספיהרען דעם מאָרד איבער דער יודישער פאַמיליע פלאָרענץ פון זעלבען דאָרף.

דאָס איז געשעהען ביינאַכט פון 30. אויפן 31. דעצעמבער פ.י. אויפן אָרט איז ערמאָרדעט געוואָרען די פרוי מרים פלאָרענץ 38 יאָהר אַלט, די 12־יעהריגע טאָכטער מלכה און דער 10־יעהריגער זוהן מאָטעל זענען געשטאָרבען צוליב די בעקומענע וואונדען אין שפּיטאַל. איין זוהן דער 6־יעהריגער ישראל ליגט אין וואַרשאַווער שפּיטאַל, ווייל דער מוח־שאַרבען איז איהם געוואָרען גערירט און ער ווייזט אַרויס סימנים פון אונגאָרמאַלקייט. דער עלטסטער זוהן דער 14־יעהריגער דינוויל האָט אַ צובראָכענע האַנד.

דער מאָרד איז געווען זעהר אַ בעסטיאַלער. די גאַנצע שטוב־איינריכטונג, ווי אויך סחורות זענען געוואָרען אינגאַנצען פערניכטעט.

אויך אין שטוב זענען אַריינגעוואָרפען געוואָרען אַרויסגעריסענע קלעצער פון דער פּערצוימונג אַרום הויז און זעהר פיל שטיינער.

דער מאַן הערש פלאָרענץ, וועלכער איז אַרויס דורך אַ זייטיגען אַריינגאַנג, כדי צו רופען הילף, האָט טאַקע פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין צוליב דער געשעהעניש אויף אַ פּאָר טעג. דער מאַן טרעט אַרויס מיט אַ תביעה אויף איין זלאָטי דורך דעם בעפולמעכטיגטען אדוו. פענינגשטיין.

פלאָרענץ איז געווען דער איינציגער יודישער איינוואוינער אין דעם דאָרף, וואו ער האָט געוואוינט 15 יאָהר אַלס קרעמער.

—*×*—

5 מיליאָן רובל ריוח גיבען די אונטערנעהמונגען פון „אָזעט"

מאָסקווע (יט"א) 30 מיליאָן רובעל פּראָדוקציע און 5 מיליאָן רובעל ריוח וועלען געבען די אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען פון צענטראַלען „אָזעט" און זיינע אָרגאַניזאַציעס אויף די ערטער, לויט דעם בעריכט, וואָס איז אָפּגעגעבען געוואָרען אויף דער לעצטער זיצונג פון צענטראַלען „אָזעט" אין מאָסקווע.

די דאָזיגע אונטערנעהמונגען זענען אָרגאַניזירט געוואָרען דורכן „אָזעט" מיטן צוועק צו שאַפען מיטלען אויף צו שטיצען די ענטוויקלונג פון דער יודישער אויטאָנאָמער געגענט, דורך בויען קלובען, ספּעציעלע הייזער פאַר אַקטיאָרען, שרייבער און קינסטלער, קולטור־אַרבייט א. אז וו.

אַזעלכע אונטערנעהמונגען האָט דער „אָזעט" פופצעהן. אין פערגאַנגענעם יאָהר האָבען די אונטערנעהמונגען געגעבען אויף 25 מיליאָן רובעל פּראָדוקציע 4 מיליאָן רובעל ריינעם ריוח. היינטיגעם יאָהר ווערט פּראָיעקטירט אויף 5 מיליאָן רובעל פּראָדוקציע און 1 מיליאָן רובעל ריוח מעהר ווי אין פערגאַנגענעם יאָהר.

Dr. med. L. Berm...
...עלביאַגאַ 15. טעל. 149-07
...ארצט פאַר מענער - שוועכע־בע...
...ונג און סעקסועלע בעראַטונג
... פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאַג פון 9—1 פאַרמיטאָג
...אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען

...איזראעל

אויסגעליטערטע נשמות

סענסאַציאָנעל שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

...לאַנגע ווייַלע האָבען זיי זיך ביידע אָנגע־ ...ן נישט אַרויסגערעדט קיין וואָרט, צו גוט ...ן זיך אין איצטיגען מאָמענט פערשטאַנען, ...ס'איז געווען איבעריג, אַז זיי זאָלען זיך ...עדען.

...שטילקייט האָט איבערגעריסען מאַריאַן ...סקי.

...ווי אַזוי איז דאָס אומגליק געשעהען.

...רטקאָוסקי האָט איהם אָנגעקוקט אַזוי ווי ...ער נישט פערשטאַנען וואָס זיין איידעם ...איהם, ענדליך האָט ער אַרויסגערעדט.

...אַזוי איז עס געשעהען, אַזוי מוז עס גע־ ...שעהן...

...ען וואָס?

...ען אַ מאַן בעהאַנדעלט אַ פרוי, אַזוי ...האָסט בעהאַנדעלט מיין טאָכטער.

...איהר מיינט דערמיט צו זאָגען, אַז איהר ...וואָס איך בין אַוועקגעפאָהרען.

...דאָס איז די קלענסטע זאַך און אפשר וואָלט ...נישט געווען געקומען ווען דו ביזט דאָ ...פערסירט זיך מיט דיין פרוי און קינד.

...אָבער... ענטשולדיגט פּאָטער, איך בין ...ך נישט ווילען זיך נאָר אין געשעפטליכע ...ענהייטען, קיינער האָט דאָך נישט געקענט ...זעהען, אַז אין דער צייט וועט געשעהען ...אַזיג אומגליק.

...יאָ, יאָ, האָט באַרטקאָוסקי געפּויקט מיט ...ער אויפ'ן טיש, אין געשעפטליכע אָנגע־ ...טעס, מאַכסט זיך נאַאיוו, מאַריאַן, צי קען ...נישט דיינע געשעפטען, צי ווייס איך ...גענוי און קלאָהר, אַז דיינע געשעפטען ...דיך נישט צו פערלאָזען דאָס הויז אויף ...טעג...

— איהר בעליידיגט מיך, פּאָטער...

— מיר וועלען זיך איצט נישט שפּילען אין קורטואַזיע, איבריגענס האָב איך דיר שוין געזאָגט. אַז ס'האַנדעלט זיך לגמרי נישט וועגען דיין דאָס מאָליגען אָפּוועזענהייט. אָבער אַזוי האָסט דו דאָס איינגעפיהרט און אַזוי האָט זיך דאָס ווייטער געפיהרט.

באַרטקאָוסקי האָט איצט געפינען דעם פּאַסיגען מאָמענט אויסצוגיסען זיין ביטער האַרץ און דעם ווייטאָג, ער האָט גערעדט און זיין איידעם האָט געשוויגען, ווייל ער האָט פשוט נישט געהאַט וואָס צו ענטפערען.

— דו האַלטסט דאָך מיך נישט פאַר אזא נאַר, האָט באַרטקאָוסקי געזאָגט, אַז איך זאָל נישט האָבען בעמערקט וואָס עס טוט זיך פאַר מיין נאָז, ביי מיר אין שטוב, דו מיינסט, אַז דערפאַר ווייל איך האָב אַלץ געשטיקט אין מיר און אַלץ געהאָפט, אַז די בעציהונגען וועלען זיך ענדערען, האָב איך גאָרנישט געזעהען, אַלץ ווייס איך, אַלצדינג און נישט נאָר איך נאָר יעדער איינציגער אין שטעטעל און אין דאָרף ווייסט דאָס. איך האָב דאָס אַלץ פאַר מיין אומגליקליכער טאָכטער פערהוילען, אָבער איך בין מודה, אַז איך האָב זעהר שלעכט געטון, ס'איז דאָך זיכער, אַז זי האָט געוואוסט דאָס־זעלבע וואָס איך און וואָס אַלע אַנדערע און זי די אָרימע האָט אַלץ געהאַלטען אין זיך אַזוי, אַז דאָס האַרץ האָט איהר געקענט פּלאַצען.

—פּאָטער, רעדט נישט צו מיר אַזעלכע האַרבע דיבורים אין מאָמענט ווען מיין האַרץ איז אָנגעפולט מיט טרויער און ווייטאָג, אין מאָמענט ווען איך קען נאָך נישט צו זיך קומען צוליבן פערלוסט פון מיינע טייערסטע און ליבסטע..

— איך קען חושד זיין, אַז די ווייד זענען נישט קיין אויפריכטיגע, האָט באַרטקאָוסקי געזאָגט, דו ווייסט דאָך, אַז איך זאָג ווערטער אַלץ אין די אויגען אַריין און ס'זענען נישט פּערהאַן ביי מיר קיין בעהאַלטענע זאַכען, אָבער גוט, אפשר ביזט דו גערעכט, מיר וועלען דאָס אַלץ איבערלאָזען אויף אַן אַנדערש מאָל, איצט דאַרף מען זעהען איינצואָרדענען די לויה.

— די לויה וועט פאָרקומען, דאָס איז זיכער טויטע בעהאַלט מען, טויטע בעגראָבט מען, אָבער זאָגט מיר, פאָטער נאָך איידער איך געה אַריין אין צימער, וואו ס'ליגען מיינע טייערסטע, ווער ס'האָט געקענט בעגעהן אַזאַ מוראדיג און עקעלהאַפט פערברעכען. דאָס איז דאָך ממש אונגלויבליך.

— פון וואַנען זאָל איך דאָס וויסען? פערשידענע קלאַנגען געהען וועגען דעם אַרום.

— דהיינו?

— ס'האָט זיך פערשפּרייט אַ קלאַנג, אַז די יודען פון שטעטעל האָבען זיי ערמאָרדעט צוליב ריטועלע צוועקען, מ'ווייזט אויך קאָנקרעט אָן ווער ס'איז דער דירעקטער מערדער.

מאַריאַן האָט זיך אָנגעכאַפּט אין דעם דאָזיגען געדאַנק.

— דאָס איז שוין מעגליך, געוויס איך קען נישט איין פאַל ווען יודען האָבען ערמאָרדעט קריסטען צוליב ריטועלע צוועקען. און דאָס קומט פאַר שטענדיג אויף פּסח. איך האַלט אויך, אַז די אויספאָרשונג דאַרף געהן אין דער ריכטונג.

— די אויספאָרשונג טוט וואָס זי קען, ס'ווערט אַלץ גענומען אין אַכט, אָבער ביי מיר איז נאָך נישט אַזוי זיכער, אַז דאָס האָבען יודען געטון, דעם אמת זאָגענדיג גלויב איך אַבסאָלוט נישט דערין, איך קען די יודען, איך בין אַ ערליך איבערצייגט, אַז די קלאַנגען וועגען רעליגיעזע מאָרדען ביי יודען, זענען ריינע בלבולים, דאָס איז מיינע טיפסטע און ערליכע איבערצייגונגען, איך וויל דאָס הויך נישט זאָגען, ווייל ערשטענס קען איך האָבען אַ טעות און צווייטענס וויל איך נישט שטערען די אויספאָרשונג.

— און מיין אינערליכע איבערצייגונג איז אַ גאַנץ אַנדערע, ביי מיר איז נישט פּערהאַן קיין ספק, אַז יודען בענוצען קריסטליך בלוט אויף פּסח און נאָכמעהר אויף דיפיל איך האָב גלייבט און שטודירט דעם ענין בעמיהען זיך די יודען, ... דאָס בלוט זאָל זיין פון דער אַריסטאָקראַטיע, פּאָטער, אויב מיר קענען בעאיינפלוסען די אויספאָרשונג דאַרף ... דאָס טון, אַז דער ענין זאָל נישט פערנאַכלעסיגט ווערען, מיר ווייסען דאָך, אַז אונזער מאַכט וועט נישט וועלען געהען אויף דעם וועג.

באַרטקאָוסקי האָט דערויף גאָרנישט געענטפערט, ס'איז געווען קענטיג, אַז ער קעמפט מיט זיך, אַז בשום אופן לעגט זיך איהם נישט אויף די געדאַנקען, אַז ס'איז פאָרגעקומען אַ ריטועלער מאָרד, בשום אופן האָט ער נישט געגלויבט, אַז די יודען פון שטעטעל זאָלען פעהיג זיין צו אַזאַ טאַט און אַז דעם עקעלהאַפטען מאָרד זאָל האָבען בעגאַנגען אַט דער יונגערמאַן מיט די שוואַרצע טיפע, גוטע אויגען, ער האָט שוין אפילו נישט געוואָלט טראַכטען וועגען דעם.

— זיי נישט אַזוי זיכער, מאַריאַן, מ'קען נישט און מ'טאָר נישט אויף דעם אופן בעשולדיגען ווען מ'האָט נישט אין האַנד די זיכערסטע פאַקטען אויב די אויספאָרשונג זאָל געפיהרט ווערען נאָר אין דער דאָזיגער ריכטונג, קען עס אַמאָל זיין לרעה פאַר דעם גאַנצען ענין, ווייל מ'וועט אָפּווענדען די אויפמערקזאַמקייט פון די אמת'ע מערדער.

באַרטקאָוסקי האָט נישט בעוויזען צו ענדיגען, ווי אין צימער איז אַריינגעקומען דער אויספאָרשונגס־ריכטער, ער האָט זיך בעגריסט מיטן פריץ און אויך מיט מאַריאַנען, וועלכען ער האָט שוין געקענט פון לאַנג און ער האָט געזאָגט:

— מיינע הערען, מיר האָבען אַרעסטירט דעם יונגען זשידעק, אַלס דעם, אויף וועלכען ס'איז פּערהאַן אַ חשד אין אַליין בעגעהן אָדער וויסען לכל־הפחות וועגען ווער ס'איז דעם מאָרד בעגאַנגען.

— צי איז בכלל דאָ פאָרגעקומען אַ מאָרד, האָט זיך ביי באַרטקאָוסקין אַרויסגעריסען.

— אָהן ספק, האָט דער ריכטער געענטפערט, וועגען קיין זעלבסטמאָרד קען דאָ קיין רייד נישט זיין, דאָס האָט אָהן שום צווייפעל פעסטגעשטעלט די מעדיצינישע אונטערזוכונג פון די טויטע קערפּערס.

(פאָרטזעצונג קומט).

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

פארדערונג וועגן נייע וואהלען צו די האנדווערקער-קאמערן

דער פולשטענדיגער באיקאט פון די יודישע האנדווערקער בעת די קילינסקי־פייערונגען אין ווארשא איז געווען דער לעצטער אקט זיך אפצושטעלן דערויף, וואס עס קומט איצט פאר ביי די אנפיה־רענדע פוילישע האנדווערקער ־ טוער בנוגע זייער בעציהונג צו יודען און בפרט צו יודישע האנד־ווערקער־פראגען, וועלכע שווימען ארויס אין די האנדווערקער ־ קאמערן אדער אין פערבאנד פון די האנדווערקער־קאמערן.

מיט באיקאט פון יודען ביי די קילינסקי־פייע־רונגען האבען די יודישע האנדווערקער בעקומען א מאראלישען פאטש ווייל ס'איז פאראן א קלארער חשבון אז יודישע האנדווערקער האבען פיגעשטייערט צו דער זאמלונג אויפן קילינסקי־דענקמאל מיט איבער 50 פראצענט.

איצט האבען זיך די יודישע האנדווערקער אנגע־הויבען ארומצוזעהען אז דאס איז נישט קיין איינ־צעלנער פאל און ביי יעדער געלעגענהייט ווערט אין די העכסטע האנדווערקער ־ אינסטאנצען. מ'האט דער אנטי־יודישער באיקאט אדורכגעפיהרט דווקא געזעהען די גרויסע עוולה, אז קיין איין יוד איז נישט בעשטימט געווארען אין גאנץ פוילען אלס פארזיצער פון אנ'עקזאמען־קאמיסיע אפילו אין אזעלכע פאכען אין וועלכען ס'איז נישט פאראן בוכ־שטעבליך קיין קריסטליכער דיפלאמירטער מייס־טער.

דער פראיעקט וועלכער האט נאך עקזיסטירט פון דער פריהערדיגער קאדענץ פון פערבאנד פון די האנד־ווערקער קאמערן וועגען צונויפרופען א ריזיגען קאנגרעס פון פוילישע און יודישע האנדווערקער און האט געדארפט רעאליזירט ווערען איז, איגנאגצען דורך די איצטיגע „פיהרערס" אפגעווארפן געווא־רען. און נאך פיל אזעלכע עוולות האט מען איצט אנגעהויבען צו זעהען. הגם בעת די וואהלען צו די האנדווערקער ־ קאמערן האבען דיזעלבע מענשען אונטערגעשריבען אנ'אפמאך מיט די יודישע האנד־ווערקער וועגען די וואהלען גופא און וועגען דעם אז די יודישע האנדווערקער מארען נישט בע'־שוועה'ט ווערען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט שרייבט דער ארגאן פון קראקאווער יודישען האנדווערקער־פערבאנד:

„די צייטען האבען זיך געענדערט, מיר זענען גע־שטעלט געווארען פאר א פאקט פון איינזייטיגען ברע־כען דעם אפמאך, וועלכע זיי האבען אליין אונטערגע־שריבען און וועלכע האבען נאך דעם ווי זיי האבען זיך צוגעריסען צו הויכע אמטען אויפן געביט פון דער האנדווערקער ־ זעלבסטפערוואלטונגען זיך נישט אפגעשטעלט צו טרעטען דעם כבוד און די לעבעדיגסטע אינטערעסען פון יודישען האנדווערקערטום. אין דער לאגע האבען מיר יודישע האנדווערקער, וועלכע בעשטעהען פון 50 פראצענט פון די האנד־ווערקער אין דער הויפטשטאט און 85 פראצענט אויף די קרעסען, דאס רעכט זיך צו ווענדען צום פרעמיער און האנדעלס־מיניסטער וועגען בעפרייען פון רעגירען דורך אונזערע „איצטיגע פיהרער", מיר בעטאנען אז מיר האבען נישט געפרובט ביי אונזער מעהרהייט צו מאיאריזירען די האנדווערקער בעווע־גונג.

מיר האבען דאס פולשטענדיג רעכט צו פערלאנ־גען אדורכצופיהרען נייע וואהלען צו די האנדווער־קער קאמערן, כדי מיר זאלען קענען אויסוועהלען האנדווערקער ־ פיהרער וועלכע זאלען קענען פער־טיידיגען די האנדווערקער אהן אונטערשיד פון נא־ציאנאליטעט אדער רעליגיעזע צוגעהעריגקייט אז־זעלבע פיהרער וועלכע זאלען געבען די זיכערקייט אויף א פערטיידיגונג פון די יודישע האנדווערקער פאר די, וועלכע ווילען אונז פערניכטען און אונז אר־ראפשטויסען צו דער מדרגה פון בירגער פון „צווייטער קאטעגאריע".

וואס פארא פראיעקטען זענען פאראן

בנוגע דעם רעפארמירען פון פאטענטען-סיסטעם

די וואך איז אין צענטראלען קליינהענדלער פער־איין, פאמארסקא 15, ארומגערעדט געווארען די פראגע פאטענטען ־ רעפארם. ווי ס'איז בעקאנט, איז דאס פינאנץ־מיניסטעריום פאר א רעפארם, אבער מיט א בעדינג, אז דער פאטענטען ־ רעפארם וועט נישט פערמינערען די שטייער ־ הכנסות. אין צוזאמענהאנג דערמיט ווערען ארויסגערוקט אין די ווירטשאפטליכע קרייזען פערשידענע פראיעקטען, ווי:

1) אינגאנצען אפשאפען די פאטענטען, ווייל דאס איז א שטייער־אנאכראניזם. אלס עקוויוואַ־לענט פאר די הכנסות פון די פאטענטען, ווערט פאר־געלעגט א צושלאג צום אומזאץ־שטייער. אין דעם פאל וואלטען די פאטענטען געמוזט בלייבען נאר פאר די אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען בעפרייט פון צאהלען אומזאץ־שטייער.

2) דער פאטענט זאל זיין א זאליטשקע אויפן אומזאץ־שטייער, וועלכע זאל נאכן אויסמעסטען דעם שטייער אראפגערעכנט ווערען. דערביי זאל די קא־טעגאריע פון פאטענט זיין אפהענגיג אויסשליסליך פון דער הויך פון אומזאץ.

3) אפשאפען אינגאנצען די פאטענטען און נישט פערגרעסערען די שטייער ־ סטאווקעס, ווייל גלייכ־צייטיג ווערט געפיהרט אנ'אקציע אפצושאפען בכלל דעם אומזאץ־שטייער. אלס עקוויוואלענט בנוגע די שטייער־הכנסות איינפיהרען א שטייער פון פערדינסט ארבייטסלוין, פענסיעס א. א.

אלזא די אלע פראיעקטען בעזיצען גוטע, אבער אויך שלעכטע זייטען. חשר ערשטער פראיעקט בע־וועה'ט און דאס זעהר שטארק, דעם קליינהענדלער. איבערהויפט דעם קליינעם צאהלער, ווייל א נעהע־כערטע שטייער ־ סטאווקע, ווי דאס איז לעצטענס געווען מיטן ריטשאלט, מחפט שטענדיג דעם קליי־נעם צאהלער און בעשוועהט דאס צאהלען שטייערען.

דער קליינהענדלער רעכענט זיך שטענדיג [...] דער שטייער־סומע, וועלכע ער בעקומט [...] איז אמאל געווען די סטאווקע 1% איז [...] 1,7% ד. ה. אנשטאט 100 זל. מוז ער [...] 170 זל., וואס איז א שטארקע בעלאסטונג.

דער צווייטער פראיעקט ערשעפט נישט [...] צען די פראגע און איז נאר א טיילווייזע [...]

דער דריטער וועט אנטרעפען שווערי[...] אויסארבייטען די טאבעלע — פראצענטער, אזו יוועט דער ענין ערלעדיגט ווערען בנוגע [...] בעשטייטיגען נישט קיין אנגעשטעלטע?

אלזא די פראגע איז נאך וויט נישט [...] און ס'וועלען נאך געבוירען ווערען פיל [...] יעדענפאלס וועט אין דער הינזיכט [...] קומען.

—***—

ארבייטסלאזיגקייט איז נישט קיין גרונד

איבערצורייסען דעם אפמאך מיט א לערן-יונגעל

האס האנדעלס און אינדוסטריע מיניסטעריום האט איבערגעשיקט אנ'אויפקלערונג צום מיניסטע־ריום פאר געזעלשאפטליכע שוץ וועגען אויפלעזען אפמאכען מיט לערן־יונגלעך צוליב ארבייטסלאזיג־קייט.

האס האנדעלס מיניסטעריום קלערט אויף, אז נאכן אפלויף פון דער פראבעצייט קען דער אפמאך מיט א לערן־יונגעל נישט אויפגעלעזט ווערען איינ־זייטיג דורך דעם ארבייטסגעבער צוליב ארבייטס־לאזיגקייט.

אויב די ארבייטסלאזיגקייט איז אזוי שטארק און סטאביל אז זי ברענגט צו דער ליקווידאציע פון דער אונטערנעהמונג, דעמאלט ווערט דער אפמאך אויפ־געלעזען אויפן יסוד פון געזעץ.

א לענגערער איבערייס פון פיהרען דעם וואר־שטאט (טיילמאל אינגאנצען אפגעשטעלט דעם וואר־שטאט) וואס איז געקומען צוליב ארבייטסלאזיגקייט קען זיין א גרונד אפצולעגען דאס אויספיהרען דעם אפמאך אויף א געוויסע צייט, אויב די דאזיגע אר־בייטסלאזיגקייט האט נישט קיין סעזאן כאראקטער (טויטער סעזאן), וואס איז כאראקטעריסטיש פאר געגעבענעם האנדווערק.

דאס אפלעגען דאס אויספיהרען פון [...] קען אבער נאר געשעהען דעמאלט ווען [...] זענען דערויף מסכים און דאס צוליב [...] לעהר דארף דויערען נישט ווייניגער ווי 3 [...] די ענטשפרעכענדע האנדווערקער קאמער [...] פערקירצען דעם טערמין.

האנגעגן קען דער אפיטרופוס פון [...] איינזייטיג אויפלעזען דעם אפמאך, אויב [...] הבית וועט צוליב דער ארבייטסלאזיגקייט [...] ווארשטאט נישט קענען אויסלערנען דאס [...] געל די מלאכה איז פערלויף פון די 3 יאהר.

צוזאמענבראך פון דער רענטאביליטעט און פון פערטרויען אין טעקסטיל-האנדעל

(א) די לאגע אין טעקסטיל־האנדעל אין לאדז איז איצט זעהר נישט גינסטיג. דאס איז זעהר מערק־ווירדיג, ווייל לויט מאסגעבענדע אפשאצונגען איז דער בילאנס פון זומער־סעזאן אין טעקסטיל־האנ־דעל אין לאדז! בעזונדערס אין דער וואל־ און האלב־וואל־בראנזשע זעהר גינסטיג. און דאך הערשט אויפן מארק צווישען די לאדזער סוחרים א גע־דריקטע שטימונג און פעסימיזם און די בעציהונג האט זיך אריינגעגבעט א ר'זיגער, ביז איצט נישט באטירטער אונצוטרוי.

בעת אין די פעריגאנגענע יאהרען האבען די הורטאוויניקעס געקויפט גרויסע סכומים סחורות און רעגולער געדעקט דעם בעדערף, איז דאס געווען א נארמאלע ערשיינונג אויך א בעווייז פון גינסטיגע אפזאץ פון טעקסטיל־סחורות. די לאדזער פראדו־צענטען האבען זיך בעמיהט מיטן קליענט, וועלכער האט רעגולער ערפילט זיינע התחייבות'ן, אנ'צוי נ פען א פעסטען קאנטאקט אויפ'ן ווינטער־סעזאן. ער־

טיילענדיג איהם גרעסערע קרעדיטען. [...] א הורטאוניק בעצאהלט פאר דער איינג[...] סחורה, פערטראכט זיך דער פראדוצענט [...] דאס נישט אמאל א „מאנעוור" פון ה[...] וועלכער ווייל אזוי ארום געווינען דעם [...] פאבריקאנט, בכדי שפעטער ווינטער אי[...] צוקריגען אויך א בעדייטענדערע סומע.

די לאדזער סוחר'ש קרייזען קאמענ[...] פאקט, וואס דורך דעם גאנצען זומער־ס[...] מען אין דער וואל־ און האלב־וואלענע [...] נאטירט א מינימאלע קליינע צאהל ב[...] דערמיט, וואס די סוחרים האט פשוט נישט [...] אפצושטעלען די צאהלונגען, ווייל זיי [...] ווייניג שולדיג געזען און קאלקולירט [...] סוחרישער סטראטעגיע מאבען זיי דעם [...] אז אויב זומער איז נישט געווען קיין [...] מוז ווינטער זיכער קומען צו באנקראט.

דער דאזיגער מאנגעל פון צוטרוי, [...] זיך אריינגעגבעט אויפ'ן לאדזער מארק [...] צווייגען פון דער טעקסטיל־אינדוסטריע, [...] קיין רעזולטאט פון סוחרישער היסטע[...] פון די אביעקטיוו־עקאנאמישע בעדינגונ[...] לאדזער מארק. עס עקזיסטירען נעמלי[...] בעדינגונגען, וואס ווייזען אן, אז ביים [...] ארבייטום ־ סיסטעם מוז דאס הורט־טעק[...] טום צוזאמענברעכען. די וואל־סוחרים [...] אויף צוויי פראצענט פערדינסט. אין דע[...] דערגרייכען זיי קוים נאר איין פראצענט [...] אזוי ארום קוים יווייערע אייגענע קאס[...] גערעסערער פראדוצענט פערדינט אויף [...] אנ'ערך 15 פראצענט און עס שאפט זיך [...] א דיספראפארציע צווישען דער לאגע איו[...] סער פראדוקציע און דעם הורט־האנדעל.

—***—

ארום די פערלייכטערטע עקזאמענס

פאר לערן-יונגלעך און נישט-דיפלאמירטע געזעלן

אין דער לעצטער צייט בעקומט דער פעראייניג־טער קאמיטעט פאר די ענינים פון יודישער מלאכה ידיעות פון א רייה שטעט און שטעטלעך אין פוילען, אז געוויסע מאגיסטראטען זאגען זיך אפ צו בעשטעט־טיגען דעם אינהאלט פון די צייגנישען וועגען דער דורכגעמאכטער 3־יעהריגער לערן ־ פראקטיק אין פאך, וואס זענען נויטיג ביים בעמיהען זיך וועגען צולאזען צום פערלייכטערטען געזעלען ־ עקזאמען. אין צוזאמענהאנג דערמיט קלערט אויף דער פער־איניגטער קאמיטעט פאר די ענינים פון יודישער מלאכה, אז אין אלע פאלען פון אזא אפזאג מצד דעם מאגיסטראט דארף מען זיך ווענדען מיט א שריפטליכער ביטע צום מאגיסטראט און פאדערען דעם אפזאג שריפטליך.

מוסטערן פון אזעלכע ביטעס בעקומט מען אומ־זיסט אין די פעראייניגטע קאמיטעטען פאר די ענ־ינים פון יודישער מלאכה אויף דער פראווינץ ווי אויך אין ווארשע (גיעצאלא 8, וו. 7). (יט'א)

נייע פערארדנונג

וועגען קאמארניק-קאסטען

די לאדזער האנדעלס ־ קאמער טיילט מיט, אז אין „הזשענניק אוסטאוו" נומער 37 פאז. 277 איז ערשינען א פערארדנונג פון יוסטיץ־מיניסטער וועגען דער טאקסע פאר קאמארניקעס. לויט דער נייער פערארדנונג נעהמט דער קאמארניק פאר זיין טעטיגקייט אפצאהלען פאר זיך און אויך אפצאהלען אויף צו דעקען די קאסטען. די אפצאהלען זענען פערהעלטנישמעסיגע און סטאבילע. די הויך פון פערהעלטנישמעסיגען אפצאהל איז אפהענגיג פון דעם ווערט פון דער תביעה, וואס ווערט בערעכענט צוזאמען מיט פראצענטער, קאסטען און אנדערע צוגאבען. דעם קאמארניק דארף מען צוריקגעבען אלע מזומן־אויסגאבען, וועלכע ער האט געהאט.

די נייע פערארדנונג גערט אריין אין קראפט דעם 20. מאי.

—***—

אומזיסטע עצות אין דער האנדווערקער-קאמער

די האנדווערקער קאמער טיילט מיט אז די האנד־דעלס עקאנאמישע אפטיילונג (מאגיעווסקי 6) גיט די האנדווערקער אומזיסטע עצות וועגען אפגעבען אפ־פערטען, קאלקולירען פרייזען, וועגען קאנקורסען ביי גרעסערע ליפערונגען, וועגען ביליגע איינקויפס־פרייזען פאר רויה־שטאפען, מאשינען און האנדווער־קער־מכשירים, ערלעדיגט ביטעס צו דער צענטרא־לער איינפיהר־קאמיסיעס און גוט אינפארמאציעס ווע־גען האנדווערקער ־ ווארשטאטען און האנדווערקער.

האנדעלס-מעגליכקייטען אין אויסלאנד

קאמוניקאט פון מלוכה'שען [...] פארם-אינסטיטוט

(א) דער מלוכה'שער עקספארט־[...] אין לאדז טיילט מיט, אז א רייה פירמע[...] לאנד ווילען אנשליסען געשעפטליכע [...] מיט לאדז אויף פערשידענע ארטיקלען. [...] ציע גיט די קאנצעלאריע פון מלוכה'שע[...] אינסטיטוט.

אנ'אנגעשטעלטער מוז אפ[...] די געשעפטס-געהיימניס[...]

דאס העכסטע געריכט האט ארויסגע[...] ציזיע אז דאס דערהאלטען דורך א ב[...] דינסטליכע געהיימנישען אין א אינטע[...] פון יעדען ארבייטס־אפמאך.

אויב דער אנגעשטעלטער זאגט זיך [...] צופיהרען די דאזיגע פליכט וואס ווער[...] דורכן ארבייטסגעבער קען זיין א ווע[...] תיכף אויפצולעזען דעם אפמאך אהן [...] גער ענטשעדיגונג.

זיך פערענדיגט דער שטרייק

פון די ליטאגראפישע ארבייטער

די קאראפאראציע פון דער גראפישער אינדוסטרי, וועלכע האט לעצטענס פארגענומען אנ'אקציע צו פערבעסערען די לאגע אין דער דרוקער־בראנזשע, האט זיך אינטענסיוו גענומען אינצוקאסירען די וועקסלען פון די מיטגלידער, וועלכע זאלען גילטען אלס ערבות פארן אויספיהרען די אגמענומענע בע־שלוסען, וועלכע זענען סוף כל סוף געווענדעט, כדי צו זיכערן די מיטגלידער א בעסערע עקזיסטענץ.

די ח'"ה ראפאפארט, ציטער און פעליקס האבען בעזוכט א גאנצע רייה מיטגלידער, וועלכע גיבען גאנץ גערן די וועקסלען און מיטן מאמענט, ווען די וועקסלען וועלען זיין צוזאמענגענומען, וועט זיך די פערוואלטונג נעהמען אויספיהרען די ווייטערדיגע אויפגאבען, וועלכע וועלען דערפיהרען צו דער פער־בעסערונג פונם מצב אין דער דרוקער־בראנזשע.

אויף היינט אווענד ווערט אויך צוזאמענגערופען א ספעציעלע זיצונג פון די ליטאגראפיע־בעזיצער.

כדי ארומצורעדען די ניי־געשאפענע לאגע אין צו־זאמענהאנג מיטן פערענדיגטען שטרייק פון די ליטאגראפישע ארבייטער, וועלכער האט געדויערט 15 וואכען. אויף דער דאזיגער פערזאמלונג דארף בעשלאסען ווערען דער אופן פון צוריקציהען די פראוויזארישע אפמאכען מיט די ארבייטער, וועל־כע זענען זיינערצייט געשלאסען געווארען.

דער אויסגאנג פון דאזיגען שטרייק איז זעהר וויכטיג פארן גאנצען צווייג פון דער דרוקער־בראנ־זשע און העריבער אין צו האפען, אז איצט וועט זיין דער פאסענדער מאמענט אויסצונוצען אלע מעג־ליכקייטען, וועלכע זענען צוליבן לאנג־דויערנדען שטרייק אפגעשוואכט געווארען, און אין שייכות דער מיט וועט מאכען די גאנצע ענערגיע קענען פערוועג־דעט ווערען נאר אין דער ריכטונג אויסצובעסערען דעם שווערען מצב, וועלכער האט ביז איצט גע־הערשט אין דער בראנזשע.

—***—

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

נייער פאלקסבלאט

ליקווידירטע אקופאציע-שטרייקען

אין מאנכע פאבריקען זענען די שטרייקען בעניים געווארען

(א) ס'האבען זיך געענדיגט די אקופאציע-שטרייקען אין פאלגענדע פאבריקען:

ביי דער פירמע האראק און רודארפאביאניץ, וואו ס'האבען געשטרייקט 900 ארבייטער.

אין דער גלאז-הוטע „געהא" אויף נאווא 22.

אין דער פאבריק פון דוד גוראלסקי (פיעטריקאווער 214). 280 ארבייטער זענען שוין צוגעטרעטען צו דער ארבייט.

אין דער שנור-פאבריק פון דער פירמע „נאפענד" (נאפיורקאווסקיעגא 12).

אין טארמאס פון שווארץ (הענריקא 4, אין כאיוני).

אין דער ציגעלגיע הובא אויף דער זשגאווסקא גאס.

אין דער דיקטען-פאבריק פון דער פירמע „גאפ-מאל" (נאפטאווא 1) דויערט דער שטרייק ווייטער.

אויך ביי דער פירמע גליצענשטיין (קיליגסקיעגא 193) דויערט דער שטרייק. די פאבריק איז אקופירט פון 350 ארבייטער.

ווילדער נקמה-אקט פון א מאן

שניידט אפ דעם קאפ פון זיין פרוי

דער מערדער פערמשפט אויף 8 יאהר תפיסה

(א) אין קרייז-געריכט איז נעכטען פארגעקומען א פראצעס געגען דעם 25-יאהריגען סטאניסלאוו פראזאראזסקי, וועלכער איז בעשולדיגט אין ערמארדען זיין פרוי.

דער אנגעקלאגטער האט חתונה געהאט מיט זיין פרוי יאנדא מיט א יאהר צוריק. זי האט געארבייט אין דער פאבריק פון אלארט רוסא אויף קאנטנא 19, און ער אין טיק'ס פאבריק אויף לאגקאוא גאס. היות ווי ער האט לעצטענס פערלוירען די ארבייט, און האט געלעבט פון דער פרוי'ס פעדינסטען, איז צוליב דעם געקומען צו הפטע מחלוקת. און ווען זי האט געדראהט, אז זי וועט ווארפען די ארבייט און וועט אוועק אויפ'ן דארף, האט ער זי געצוואונגען צו געהן צו דער ארבייט. צוליב וואס די בעציהונגען זענען נאך מעהר פערשארפט געווארען און צוליב דעם האט דער מאן צוגעטראכט א פלאן פון נקמה.

געווען איז עס דעם 13 יאנואר (6 פארטאג, האט ער זי אפגעפיהרט אין פאבריק אריין, און ווען זיי זענען אדורכגעגאנגען די פינסטערע פיאסטאוסקא גאס, האט ער פלוצים ארויסגעכאפט א שארף מעסער און מיט איין זעץ איהר אדורכגעשניטען דעם האלז. דער זעץ איז געווען אזא שטארקער, אז דער קאפ איז געבליבען הענגען אויף א דין שטיקעל פלייש. זי איז געפאלען א טויטע אויפ'ן ארט.

נאכ'ן אפטון דאס שטיקעל ארבייט, איז ער אנטלאפען. ער איז אבער שפעטער ארעסטירט געווארען.

נעכטען איז פארגעקומען דער פראצעס. דער אנגעקלאגטער איז זיך נישט מודה. ער טענה'ט, אז זי איז בעגאנגען זעלבסטמארד. די עדות האבען אבער בעשטעטיגט די בעשולדיגונג.

דאס געריכט האט דעם מערדער פערמשפט אויף 8 יאהר תפיסה.

ענדעקישער „קונסט-קענער" פערמשפט

אפקלאנגען פון די אוואנטורעס אין שטאטישען טעאטער

(—) ווי בעוואוסט, זענען אין שטאטישען טעאטער, בעת די פארשטעלונגען פון „יענאר בוליטשעוו" פארגעקומען אינצידענטען און אוואנטורעס, וועלכע זענען ארויסגערופען געווארען דורך א גרופע ענדעקישע אוואנטוריסטען, וועלכע האבען פונאנדערגעגאסען א שטינקענדיגע פליסיגקייט און געווארפען שטינקענדיגע און פערפוילטע אייער אויף דער סצענע.

די פארשטעלונגען זענען איבערגעריסען געווארען און עטליכע ענדעקישע אוואנטוריסטען זענען פערהאלטען געווארען, און דאס סטראסטע - געריכט האט זיי פער'משפט צו 7 טעג ארעסט. זיי זענען אבער שפעטער בעפרייט געווארען אין קרייז-געריכט.

איינער פון זיי האט פונדעסטוועגען געלייטען א אמת'ע מפלה, און געווען איז ער גראד דער ערשטער פון די אוואנטוריסטען, וועלכער האט אנגעהויבען ארויסצורופען אוגרוהען אין טעאטער. ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען, איז דאס געווען א געוויסער משעסלאוו סטעפאנאווסקי. סטעפאנאווסקי האט בעת'ן פארשטעלען דעם 2-טען אקט פון „יעגאר בוליטשעוו" דעם 16. מערץ ה. י. פונאנדערגעגאסען א שטינקענדיגע פליסיגקייט און דערמיט ארויסגערופען א פאניק ביי די צושויער. ער איז פער'משפט געווארען דורכן סטאראסטע-געריכט אויף 7 טעג אומבעדינגטען ארעסט. ער האט אבער אפעלירט אין קרייז-געריכט. פערטיידיגט האט איהם דער מרויער-ריגער בעריהמטער אהוו. קאוואלסקי. דער אנגעקלאגטער האט זיך פערטיידיגט הערמיט, אז דאס שטיק „יעגאר בוליטשעוו" שמעקט מיט קאמוניזם בפרט אז עס שפילט א יוד מיטן נאמען ווינאווער.

דער פראצעס איז אפגעלעגט געווארען אויף א רויסצורופען אנ'עדות.

נעכטען איז דער פראצעס פארגעקומען צום צווייטען מאל. עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער „קונסט-קענער" סטעפאנאווסקי האט נישט קיין אהנונג, וועגען וואס עס האנדעלט זיך אין דעם דראמאטישען שטיק און קען נישט דעם אינהאלט.

א „סענסאציע" האט ארויסגערופען סטעפאנאווסקיס ענטפער אויפן ריכטערס פראגע, וויפיל מאל ער איז אין זיין לעבען געווען אין טעאטער.

סטעפאנאווסקי האט רוהיג געענטפערט — דריי מאל אין מיין לעבען!

ריכטער סאלם האט בעשטעטיגט דעם אורטייל פון דער ערשטער אינסטאנץ. דער ענדעקישער „קונסט-קענער" וועט שויז איצט מוזען זיצען 7 טעג אין ארעסט.

געז. קולטור-ליגע זאכאדניא 68 | טעאטער ראזמאיטאשטשי

מארגן, מיטוואך, דעם 13 מאי, 9 אוונט קומט פאר

אנ'איינציגע הנהה-פארשטעלונג

פון „אראראט"

אין זיין רעוועלאציע-פראגראם

אוועלט מיט נסים

מיט דער בעריהמטער פאראדיע אויף „יאשע סאלב"

בילעטען פון 54 גר. אן שוין צו בעקומען אין „קולטור-ליגע", זאכאדניא 68.

יודיש מעדעל ווארפט זיך פון 3-טען שטאק

שוידערליכער זעלבסטמארד אויף בזשעזשינער גאס

(—) נעכטען זענען די איינוואוינער פון דער בזשעזשינער גאס אויפגעציטערט געווארען פון א שרעקליכען זעלבסטמארד פון א יודיש מיידעל, וועלכע האט זיך אראפגעווארפען פון דריטען שטאק און איז אויפ'ן ארט דערהרגעט געווארען.

געשעהען איז עס אויף דער בזשעזשינער 24. מיטאג-צייט. פלוצים האבען די שכנים דערהערט א קלאפ. ווען זיי זענען ארויס האבען זיי געזעהען ליגען א יונג מיידעל אין א טייך בלוט. ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, איז דאס געווען די 19-יאהריגע מרים לייבאוויטש, א טאכטער פון א לאקאטאר פון דעם הויז. זי איז אראפגעשפרונגען פון 3-טען שטאק. ביי איהר איז געפלאצט דער קאפ, און צובראכען הענד און פיס. אין א גוסס'ן צושטאנד איז זי אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

די סיבה פון פערצווייפעלטען שריט פון דעם יונגען יודישען מיידעל איז נאך נישט פעסטגעשטעלט.

טראגישער זעלבסטמארד פון א יודישער קראנקען-שוועסטער

איז א קורצע צייט איז זי אין שפיטאל געשטארבען

נעכטען איז אין איהר אייגענער וואוינונג (זשעראמסקיעגא 85) בעגאנגען זעלבס. מ. ר. פ. יי. ע מארגענשטערן.

אויסנוצענדיג א מאמענט, ווען זי איז אליין געווען אין דערהיים האט זי אויסגעטרונקען א גרויסע דאזע סם. די ארויסגערופענע פאגאטאווי'ע האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל, וואו זי איז באלד יעשטארבען.

די אומגליקליכע איז געווען א קראנקען-פלעגערין. מיט א צייט צוריק איז איהר מאן געשטארבען און זי האט געלעבט אין גרויסער נויט.

מיט דער לייה פערנעמט זיך „חסד-של-אמת".

דער זעלבסטמארד האט אין יענער געגענד געמאכט א דערדריקענדען איינדרוק.

דער היי-יאהריגער ים-יום-טוב

(א) אין די טעג פון 27. 28. און 29-טען יוני, וועט אזוי ווי דעם פערגאנגענעם יאהר איינגעארדענט ווערען דער ים יום-טוב. אין שייכות מיט דעם יום-טוב איז אין לאדז געגרינדעט געווארען א ספעציעלער קאמיטעט, וואס פערנעמט זיך מיט דער איינארדנונג פון די פייערליכקייטען.

אנשטעקענדע קראנקהייטען אין לאדז

פון 3 ביז'ן 9 מאי זענען אין דער געזונדהייטס-אפטיילונג ביי דער שטאט-פערוואלטונג אנגעמאלדען געווארען פאלגענדע פאלען פון אנשטעקענדע קראנקהייטען:

בויך-טיפוס — 7 פאלען, פלעק-טיפוס — 1 פאל, דיפטעריט — 6, שקארלאטין — 11, מאזלען — 30, רויז — 2, קארק-שטייפעניש — 1, קאקלוש — 16, קימפעט-היץ — 1.

אין אלגעמיין זענען אין דער פערגאנגענער וואך אנגעמאלדען געווארען אין לאדז 99 פאלען פון אנשטעקענדע קראנקהייטען.

אפטייקן.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

קאהאנע (לימאנאווסקיעגא 80); טראווקאווסקי (בזשעזשינער 56); קאפראווסקי (נאוואמיעסקא 15); ראזענבלום (שרודמיעסקא 21); בארטאשעווסקי (פיעטריקאווער 95); טשינסקי (ראקאטשינסקי 53); סקווארטשינסקי (קאנטנא 54); שיניעצקא זשגאווסקא 59).

Dr.

Wołkowyski

ציגעל-גאס 11. טעל. 238-02

ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקה. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 אוונט.

Dr. med.

Sadokierski

כירורג פון צייהן און יאסלעס

Piotrkowska 164 tel 114-20.

מאי

זון-אויפגאנג 4.01

זון-אונטערגאנג 7.24

...שטאג, 12 ...

...יין ארץ-ישראל

...לינע רייזעס. גוטע בעדינגונ-... פינקטליכע בעהאנדלונג.

...יין וויען 28 מאי פון 75 זל.
...ך 7 ימים אויף „קאשטשושקא"
12/6 פון 400 זל.

...לענדישע הנהה-פעסער קיין עסטרייך, ...טשעכאסלאוואקיי און יוגאסלאוויען.
...וויסטעהערשאפט פון „אינטוריסט"
אויספלוגען קיין ריסלאנד.
...אינפארמאציעס ערטיילט
דאס יודישע רייזע-ביורא

Union Lloyd

PIOTRKOWSKA 42,

telefon 107-87.

פאבאר

...היינט, דינסטאג, דעם 12. מאי, צוליבן יאהר-... מארשאל יוזעף פילסודסקי זענען די קאר-... נישט טעטיג.

...מארגן, מיטוואך, ד. 13-טען דארפען זיך צו-... צו דער קאמיסיע 1 פיעטראצקיעגא 18) די ...פארצעס פון יאהרגאנג 1915, וואס וואוינען ...שטח פון 3-טען קאמיסאריאט מיט די נעמען ...וואס הייבען זיך אן מיט די ליטעראס

L M

...צו דער קאמיסיע 2 (פעטריקאווער 157) די ...פארצעס פון יאהרגאנג 1915, וואס וואוינען ...שטח פון 4-טען קאמיסאריאט מיט די נע-... וואס הייבען זיך אן מיט די ליטעראס

M N O P

...די פאבארצעס דארפן מיטהאבען די געהעריגע דאקומענטען.

...זינסמיטעל אין אפריל

...געשטיגען אויף 35 פראצענט

(א) אונטער'ן פארזיץ פון ד"ר לאדינסקי ...פארגעקומען א זיצונג פון דער קאמיסיע פעסט-...שטעלען די חיונה-הוצאות אין לאדז.

די קאמיסיע האט פעסטגעשטעלט, אז די חיונה-...הוצאות אין אפריל ד. י. זענען אין פערגלייך צו ... געשטיגען אויף 35 פראצענט.

אין דער ערשטער רייהע איז געשטיגען דער ...פרייז פון מעהל, קארטאפעל, שמאלץ און פלייש, ...און איז געפאלען דער פרייז פון פוטער, ...און אייער.

נייע פאלקס-שולען

(א) די בילדונג און קולטור-אפטיילונג ביים מאגיסטראט מאכט בעמיהונגען אויסצוגעפינען נייע ...לאקאלן פאר פאלקס-שולען. ס'איז צו דערווארטען, ...אין משך פון דער וואקאציע-צייט וועלן רעמאנט... ווערען מעהרערע נייע פאלקס-שולען.

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26.

היינט און פאלגענדע טעג!

— I —

ערשטער דראמאטישער סאוויעטישער פילם וואס אילוסטרירט די פאסירונגען פון די גאלד-זוכער א. נ.

גאלדענער טייך

אין די הויפט-ראלען:

Iwan Nowosielcow

Wiera Tonstowa

— II —

סאלאן-דראמע אויסערגעוועהנליכער סענסאצ. אינהאלט א. נ.

„די רויטע דאמע"

אין דער הויפט-ראלע:

BARBARA STANWICK

נעכסטער פראגראם: „בר-מצוה"

אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 בייטאג.

יודישער אדוואקאטן-פערבאנד

ווערט געגרינדעט אין לאדז

(—) ווי מיר דערוויסען זיך, האט זיך א גרופע יודישע אדוואקאטען געשטעלט פאר אנ'אויפגאבע צו ארגאניזירען אין לאדז א פערבאנד פון יודישע אדוואקאטען. דער פערבאנד וועט האבען די אויפגאבע צו פערטיידיגען די פראפעסיאנעלע און געזעלשאפטליכע רעכט פון יודישע אדוואקאטען אין לאדז.

דער פערבאנד וועט זיך אויך שטעלען פאר א ציל צו פערבעסערען די חבר'ישע בעציהונגען מיט די קריסטליכע אדוואקאטען.

די טעג וועט פארקומען א גרויסע ארגאניזיר-פערזאמלונג פון אלע יודישע אדוואקאטען אין לאדז, אויף וועלכער ס'וועלען ארומגערעדט ווערען די אויפגאבען פון פערבאנד און עס וועט אויסגעוועהלט ווערען א צייטווייליגע פערוואלטונג.

עס ווערט אויך ארויסגערוקט א פארשלאג, אז דער פערבאנד זאל זיך אנשליסען אין ווארשעווער יודישען אדוואקאטען - פערבאנד און זאל זיין אנ'אפטיילונג פון דער צענטראלע אין ווארשע.

2 פראצעסען פאר בעליידיגען דעם ג. דירעקטאר

פון דער שטאט פערוואלטונג

מארגען ד. 13 ד.ח. וועט אין היגען קרייז-געריכט פארקומען א פראצעס פון פריוואטער אנקלאגע פון ג. דירעקטאר פון דער שטאט-פערוואלטונג יוזעף זאלעסקי, געגען רעפערענט פון שטאט-פרעזידיום זיגמונד פאלט. פאר בעליידיגונג.

דעם זעלבען טאג וועט אויך פארקומען א פראצעס געגען א וואכענבלאט, פאר בעליידיגען זאלעסקי'ן דורך אפדרוקען אנ'ארטיקעל, אז פאר דער מלחמה האט זאלעסקי אלס לעהרער פערבאטען די קינדער רעדען פויליש.

62-יעהריגער יודישער טרעגער שטארבט אין גאס

בעת'ן אפטראגען א שווערען פאק סחורה

דער 62-יעהריגער יודישער טרעגער אברהם זעמליאקאווסקי פון מיצקיעוויטשע 9, האט נעכטען אפגעטראגען א פאק סחורה, אויף פאלודניאווא 33 איז ער אומגעפאלען מיט דער משא און אויפ'ן ארט געשטארבען, דער דאקטאר פון דער פאגאטאוויע האט פעסטגעשטעלט. אז ער איז געשטארבען פון א הארץ-שלאג. מיט דער לויה פערנעמט זיך „חסד של אמת".

אברהם זעמליאקאווסקי פלעגט שטעהען אויף נאוואמיעסקא 15.

אליין זיך אויפגעשניטען דעם בויך

פראגישער זעלבסטמארד צוליב א פאמיליען-סכסוך

(א) אין זיין איינענער וואוינונג (סלאנימסקא 2) איז בעגאנגען זעלבסטמארד דער 26-יעהריגער סטאניסלאוו קאשאר, וועלכער האט בעת א נערוועזן אנפאל זיך אויפגעשניטען מיט א מעסער דעם בויך. אין א שווערען צושטאנד איז ער אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

די סיבה איז א פאמיליען-סכסוך.

פערשפרייטער פון פאלשע זלאטיס

פערמשפט אויף 1 יאהר תפיסה

(א) פאר'ן קרייז-געריכט איז נעכטען געשטאנען דער 24-יעהריגער יוזעף טראמאק, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען אין פערשפרייטען פאלשע 2 און 5 זל. מטבעות. דאס געריכט האט טראטאק'ן פערמשפט אויף 1 יאהר תפיסה.

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16
היינט און פאלג. טעג!
ערשטער פילם פון דער אינלענדישער פראדוקציע
אין דער יודישער שפראך
„על חטא"
מאנומענטאלע דראמע פון יודישען לעבען.
געשאפען אויפ'ן גרונד פון אנ'אמת'ער פאסירונג
פון דער וועלט-מלחמה.
אינסצעניזאציע פון בעקאנטען דראמאטורג
י. מ. ניימאן. אין די הויפט-ראלען:
א. מארעווסקי
ש. דזשיגאן
י. שומאכער
קלארא סעגאלאוויטש
אויסערן פראגראם: כראניק P.A.T.

היינטיגע טרויער-פייערליכקייטען

צום יאהרצייט פון מארשאל יוזעף פילסודסקי

(ענדע פון דער 1־טער זייט)

די צווייטע טרויער-תפילה וועט פארקומען 10 א זייגער פאר די יודישע זעלנער פון לאדזער גארניזאן.

אין דער גרויסער סינאגאגע אויף קאשטשושקי וועט פארקומען א גרויסע טרויער-פייערונג מיט'ן אנטייל פון אויבערקאנטאר לוזאוויטש און כאר אונטער דער דירעקציע פון פראפ. דארגוזשאנסקי. מיט א רעדע וועט ארויסטרעטען ד"ר פרוידא.

ס'וועלען אויך פארקומען גרויסע פייערונגען: אין דער ווילקער שוהל און אין דער וואליניער שוהל. ווייטער אין „אהל יעקב", „סיני", „באר מרים" און אין אלע איבעריגע לאדזער שוהלען.

די יודישע קאמבאטאנטען וועלען אנטיילנעהמען אין דער דעפילאדע אויפ'ן האלער-פלאץ און אין דער טרויער-פייערליכקייט אויפ'ן האלער-פלאץ.

דער לעגיאן אויפ'ן נאמען פון בערעק יאסעלעוויטש וועט אנטיילנעהמען אין דער תפילה אין דער אלטשטאטישער שוהל, דאן אין דער דעפילאדע און טרויער-פערזאמלונג אויפ'ן פרייהייטס-פלאץ און אויפ'ן האלער-פלאץ.

די לאקאלען פון די יודישע געזעלשאפטליכע און פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס זענען שוין נעכטען דעקארירט געווארען מיט שווארצער קרעפ.

אקאדעמיעס וועלען פארקומען אין סוחרים-פעראיין פעטריקאווער 10, פעטריקאווער 73 און קליינהענדלער - פעראיין אגראדאווא 10 און קליינהענדלער-פעראיין פאמארסקא 15, האנדווערקער-פערבאנד, פילסודסקיעגא 69, האנדווערקער-עקספאזיטור פעטריקאווער 20, אין די צעכען און פיל אנדערע אינסטיטוציעס.

אין די יודישע פאלקס- און מיטעל-שולען קומען פאר גרויסע טרויער-פייערליכקייטען פאר די שילער.

ל. א. פ. פ. רופט

די לאדזער ל.א.פ.פ.־אפטיילונג רופט די מיטגלידער זיך צו בעטייליגען אין די טרויער-פייערליכקייטען, וואס קומען פאר היינט 8,45 אזייגער אויפ'ן האלער-פלאץ.

* * *

אויף דער נעכטיגער פערזאמלונג אין 1-טען קליינהענדלער-פעראיין, אגראדאווא 10, איז בעשלאסען געווארען אויפצופאדערן אלע מיטגלידער אז אין טאג פון דער ערשטער יאהרצייט פון מארשאל פילסודסקי, זאלען אלע געוועלבער זיין דעקארירט, דאס בילד פון מארשאל געהילט אין שווארצען צום אנדענקונג פון אלגעמיינעם טרויער. אין דער פריה 9 א זייגער צו זיין אין שוהל, ביים אפריכטען די הזכרה און 7 א זייגער צו קומען אין פעראיין צו דער אקאדעמיע.

צו די שלשים פון פרוי מרים קאצענעלבויגען ז"ל

טרויער-אקאדעמיע אין קינדערהיים „הרצליה"

נעכטען, אין טאג פון די „שלושים" נאכ'ן טויט פון דער פערדינסטפולער ציוניסטישער און געזעלשאפטליכער טוערין, פרוי מרים קאצענעלבויגען ז"ל, וועלכע איז געווען גרינדערין און לאנגיעהריגע פארזיצערין פון קינדער-היים „הרצליה", האט די פערוואלטונג פון „הרצליה" איינגעארדענט אין איינענעם לאקאל אויף נארוטאוויטש 41 א טרויער-אקאדעמיע געווידמעט דער פערשטארבענער.

עס זענען אנוועזענד געווען די מיטגלידער פון דער פערוואלטונג פון „הרצליה", פארשטעהער פון ציוניסטישען קאמיטעט און די קרובים און פריינד פון דער פערשטארבענער.

רעד. אונער האלט א קורצע טרויער-רעדע, אין וועלכער ער ווייזט אן אויף די מסירות'פולע און מיהזאמע טעטיגקייט פון פרוי קאצענעלבויגען אויף דעם נאציאנאלען און פילאנטראפישען געביט.

וועגען די פערדינסטען פון דער פערשטארבענער רעדט אויך ה' ש. ז. ראבינאוויטש, דערויף ריכט אפ די הזכרה דער חזן פון „אהל יעקב" ה' ד. טאפעל. צולעצט ווידמעט א פאר ריהרענדע ווערטער דעם אנדענקען פון דער נפטרת פרנס מ. ח. רומקאווסקי, פרוי ווישעוויאנסקי, די פארזיצערין פון „הרצליה" דאנקט די רעדנער און אנוועזענדע אין נאמען פון דער פערוואלטונג פון קינדער-היים.

צום סוף ווערט אויפגעהאנגען אין זאל פון „הרצליה" דאס בילד פון פרוי קאצענעלבויגען ז"ל.

מארגען — גרויסע פאלקס-פערזאמלונג אין פילהארמאניע-זאל

געווידמעט די לעצטע ארץ ישראל געשעהענישען

מארגען אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל א גרויסע פאלקס-פערזאמלונג געווידמעט די לעצטע געשעהענישען אין ארץ ישראל.

אין דער פאלקס-פערזאמלונג וועט זיך בעטייליגען אויסער די ה"ה ד"ר ראזענבלאט ד"ר טאר טאקאווער, דיר. ש. בערענהאלץ אויך דער דעלעגירטער פון הויפט דירעקטאריום פון קרן קימת אין ירושלים, פראפ. ד"ר מ. לאזארסאן.

ד"ר לאזארסאן פערנעמט א בכבודיגען ארט אינם ישוב אין ארץ ישראל, ער איז דירעקטאר פון יורידישען אינסטיטוט אין תל-אביב און נעמט אויך א אקטיווען אנטייל אין דער ארבייט פון די ליטענדע אינסטאנצען אין לאנד.

עס איז דעריבער פערשטענדליך די שטארקע פעראינטערעסירונג, וואס די דערמאנטע פערזאמלונג האט ארויסגערופען אין די היגע נאציאנאלע יודיעש קרייזען.

KUPON
פאר די לעזער פון „בייעם פאלקסבלאט"
do Teatru Miejskiego (Śródmiejska 15)
דער פארצייגער פון דעם דאזיגען קופאן האט דאס רעכט צו בעקומען 2 הנחה-בילעטען (פון 30 גר. ביז 1.85 זל.) דעם 14-טען מאי ד. י. 8.30 אווענד אויף דעם שטיק
„Szesnastolatka"

ער איז זיך משמח

און פערסמ'ט זיך מיט יי"ש

(א) בעת א שמחה ביי יוזעף סקאבלעווסקי האט זיך דעם בעל-שמחה'ס „בראטשישעק" סטאשעק, אזוי ארייגעלאזט אין פלעשעל, ביז ער איז געפאלען א פער'סמ'טער. אויסגעניכטערט האט איהם דער דאקטאר פון דער פאגאטאוויע.

אויסשטעלונג פון בעקאנטען מאלער בן-ציון צוקערמאן

אין לאקאל פון בני-ברית

היינטיגען זונטאג ווערט געעפענט אין לאקאל פון „בני-ברית" די אויסשטעלונג פון בעקאנטען קינסטלער מאלער בן-ציון צוקערמאן.

דער קינסטלער שטעלט אויס א קאלעקציע בילדער פון ווילנער געטא, פון פאלעסטינא און אויך פיל אקווארעלען.

די אויסשטעלונג פון בעקאנטען קינסטלער האט ארויסגערופען א פערשטענדליכען אינטערעס ציווישען די ליבהאבער פון דער יודישער קונסט.

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקהייטען.
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע.
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
נעמט אן פון 8—11 פארמ. און פון 6—9 אוונט

Dr. med. H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעלעפאן 141-32
עמפאנגס-שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אווענד

דאס געווינס פון 10,000 זל. איז לאדז

אין נעכטיגען ציהונגס-טאג האבען 4 לאדזשער בירגער געוואונען 10 טויזענד זל., וואס איז געפאלען אויף נומער 157881, וואס איז געקויפט געווארען אין דער קאלעקטור פון נ. יאסקא, וואס איז בעריהמט געווארען מיט שטענדיגע געווינסען.

אומגליקספאל מיט א ראוועריסט

(א) אויף זשגאזשקא גאס איז געשעהען אנ'אומגליק מיט דעם ראווועריסט יוזעף קריסטאן. פאהרענדיג מיט אימפעט האט ער זיך פלוצים איבערגעקעהרט אין א ראוו אריין אזוי אומגליקליך, אז ביי איהם האט געפלאצט דער שארבען פון קאפ און ער האט צובראכען עטליכע ריפען. אין א גוססן צושטאנד איז ער אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

נישט קיין טעגליכע געסט אין לאדז

די פעטריקאווער גאס איז מיט עטליכע טעג צוריק געווען דער פלאץ פון אנ'אומגעווענליכער סענסאציע. פאר א פערפומעריע - געשעפט האט זיך אוועקגעשטעלט א המון און אבסערווירט די קליענטען, וועלכע האבען זיך אין דער פערפומעריע געפונען. ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז דארט זענען געווען 2 עקזאטישע שעהנהייטען — Hatsua Juase — א יאפאנערין, און — Fortuna Creola — א קרעאלקע, וועלכע טרעטען אויף מיט גרוים ערפאלג אין מאלינאווע זאל פון גראנד-האטעל.

Doktór Z.
Henrykowski
ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוועכע, ווענערישע און הויט-קראנקהייטען
טראוגוטא 9, טעל. 262-98
נעמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאג

קליינער פעליעטאן

קאמעראדען און גענאסען

פון דייטשלאנד קומט אן א ידיעה, אז די פערד, וואס האבען זיך בעטייליגט אין וועלט-קריג, און דאס וועט דערוויזען ... — וועלען בעקומען ספעציעלע ... און אויף זייער ברוסט וועלען זיי ... מעשענע שילדלעך מיט דער אויפשריפט „קריגס-קאמעראדי".

— א מזל פון פערד! — זאגט שמיל-שמעלקי — גרויסע קעפ האבען שטענדיג אין דייטשלאנד געהאט מזל! יבפרט אזעלכע גרויסע קעפ, קיינען שעכשקע און האבער, און וואס זענען ... גירה...

און דארט — זאגט שמיל-שמעלקי — האט ליב פלעטעלעך... אלץ מוז זיין מיט א פלעטעלע למשל: „קעניג-קייזערליכער שורקע"... היים-ענטלויזונגס-ראט"... „רייכס-וואנצען-אינספעקטאר", א. א. וו. א. וו.

אלץ — אויפ'ן געהעריגען ארט, און מיט פלעטעל, למען ידעו, מ'זאל וויסען, ווער וואס עס איז, און מ'זאל זיך נישט טועה זיין בעגעגענען זיך מיט א „צווייער", מיט א „דריי..." צי מיט א „פיהרער".

דארט — זאגט שמיל-שמעלקי — ... ראסע מוז זיין אפגעהיטען, טאר מען נישט ... מישען א קאפעלמייסטער מיט א שייסמייסטער, איטליכען מוז מען אפגעבען כבוד על פי ...

און דעריבער — זאגט ער — איז עס ... ריכטיג, וואס די נאציס האבען זיך ... אין די מלחמה-פערד, וועלכע זענען אזוי מוטיג העלדיש געגאנגען אין די שלאכטען בעת'ן ... קריג, בעת עס איז נאך נישט געווען אזא ... נאל-פערדישע קאניונקטור, ווי איצט, און אין שפיץ פון דער מלוכה זענען נישט געשטאנען ... כע גרויסע קעפ...

עס איז ממש ריהרענד, וואס איצט, ... ענגלישע „פיער קשיות", האט מען זיך אין ... מאהנט, און זיי וועלען קריגען אנגעהאנגען ... לעך מיט'ן „קריגס-קאמעראד"...

ס'איז פיין! זעהר פיין, און זעהר ...

און — בכדי די אנדערע בעלי-חיים ... האבען זיך, למשל, מיט זייער שפעק ... פארי'ן פאטערלאנד, און וואס פראדוצירען ... לפת עתה קנאל-וואורסט פאר די פרעס-א און ... פרעס-בריגאדעס, מיין איך, יואלטן אויך ... בעקומען אזעלכע האנאראווע פלעטלעך אויף ... הינטענס...

כמיין — זאגט שמיל-שמעלקי — די ... וואוילגעבוירענע חזירים, וואס זייער שוויינען ... איז אזוי נאהענט דעם באצי-גייסט, און וואס ... מוחות און געשמאקען זענען גאר נישט ווייט ... געגאנגען פון דער איצטיגער נאציאנאל-... דארטען...

עס וואלט געווען א יושר גדול, אז זיי ... אויך בעקומען פלעטלעך מיט אנ'אויפשריפט!

יענע, די פערד, וועלען האבען „קריגס-... מעראד", טא זאלען די חזירים כאטש האבען ... דענס-גענאסע"!

וועט עס נאר מעהר זיין אין ארדענונג!

שמילשמעלקי

נדבות

אין געוועלב פון יוסף בערנהיים ... נארסקא 12), האבען זיך בייטאכט אדיינגע... גנבים און צוגענומען זאדע וועסער באלאנ... אנדערע זאכען פאר 300 זל.

* * *

יאדוויגא קוביאטשיק (לימאנאווסקיעגא 12 ... האט געמאלדען דער פאליציי, אז איהר ... פראנטשישעק, האט זי בעגנבעט סחורה פאר 100 ...

אין די ראהמען פון די דעוויזען-פעראָרדנונגען
14 מאי–30 מאי. 290 זל.
קיין רומעניען און טערקי.
16 מאי–6 יוני 295 זל. קיין בולגאריען
18 מאי – 10 יוני. 433 זל.
קיין יוגאסלאוויען
די פרייזען נעהמען ארום אלע קאסטען פון די אויספלוגען.
קיין וויען אויפ'ן טעניס-מעטש פוילען-עסטרייך דעם 11 מאי אויף 5 טעג און 28 טעג. 75 זל.
אויף דער "Kościuszko" „דורך 7 ימים" 12/6 פון 400 זל.
הנחה-רייזעס קיין זאקאפאנע
אויסלאנד. הנחה-פעסער קיין ענגלאנד-עסטרייך, טשעכאסלאוואקיי, יוגאסלאוויען און אונגארן
„ארביס" פעטריקאווער 18
(מפוזו) טעל. 249-40

דער האנדווערקער־אויסשטעלונג

...יעם קומענדיגען זונטאג, וועט פארקומען ...נג פון דער האנדווערקער־יאריד אויס־ ...אין לאדז, וועלכע וועט זיך געפינען אין ...ער ספעציעל געבויטע פאוויליאנען אין ...פארק. אויף דער אויסשטעלונג וועלען ...סטעלט ווערן ארבייטען פון אלע צווייגען ...האנדווערקער ־ אינדוסטריע.

...ער זומער פאהר־פלאן

...ער דערוויסען זיך, גייט פון 15 מאי ה. י. ...ן קראפט דער נייער פאהר־פלאן אויפ־ ...ווען.

גייסטיג קראנקער שניידט זיך איבער די אדערן

(—) נעכטען איז די פאגאטאוויע ארויסגערופען געווארען אויף האמבראוסקיעגא 47, וואו א 25־יעהריגער גייסטיג־קראנקער יוזעף שמולעק האט זיך מיט א ראזיר־מעסער איבערגעשניטען די אדערן פון דער האנט.

בעפאלען און צושלאגען

(א) נעכטען איז אויף בזשעזשינער גאס איבער־פאלען געווארען דורך אומבעקאנטע פארשוינען, דער 49־יעהריגער יוזעף קאראלאק, בזשעזשינער 41 מ'האט איהם צוברעכען עטליכע ריפען. אין א שווער צושטאנד איז ער אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

ווארשאווער אפיציעלע בערזע

דעוויזען:

האלאנד — — — —	35.930
לאנדאן — — — —	26.42
ניו־יארק (קאבעל) — — —	$531^7/_8$
פראג — — — —	22,02
פאריז — — — —	35,01
שווייצער־פראנק — — —	172.15

אפיציעלע פראצענטיגע פאפירען:

באנק פאלסקי — — —	105
3 פראצ. אינוועסטיציע I. פרעמירטע	65.75
3 „ „ II. —	65.75
4 „ דאלארובקע — —	48.50
7— „ סטאביליזאציע —	63,25
5— „ ווארשאווער —	53.75
5— „ לאדזער —	47.00

ראדיא־פראגראם

דינסטאג, דעם 12־טען מאי

7.18 ידיעות, 7.45 טראנסמיסיע פון ווילנע: גאָ־טעסדינסט, טרויער־מארש בײם איבערפיהרען האס הארץ פון מארשאל פילסודסקי און די ביינער פון זיין מוטער מאריא. נאך דער טראנסמיסיע: גלאקען־קלאנגען פון אלע סטאציעס, 1.15 מיטאג־ידיעה, 5.30 קאנצערט, 5.45 בורזע אונפארמאציע ־ רעפארטאזש פון לעמבערג, קראָ־קא, קאטאוויץ, פויזען, טארן און לאדז. 6.15 פון מאר־שאל פילסודסקי'ס בעפעהלען צו דער ארמעע. 6.20 קאנ־צערט פון פראפ. רוטקאווסקי, 6.45 רעדע פון ד"ר העל־טשינסקי צו די פאלאקען אין אויסלאנד. 7 פראגמענטען פון דער לויה אין ווילנע. 7.45 טרויער־לידער. בעת דער פויזע 8.05 רעציטאציע פון סטעפאן יאראטש, 8.45 „אין דער שעה פון טויט" (סיגנאלען, גלאקען־קלאנגען פון קראקא, קאטאוויץ, פויזען, טארן, ווילנע. די צוואה פון מארשאל), 9.05 די לעצטע סיגנאלען, 9.40 פאעטי־שע אווידיציע פון וויספיאנסקי, 10.10 אווענד־ידיעות, 10.25 „טרויער־פאעמע", 10.55 טרויער־מארש, 11.05 רעפארטאזש אין דער פראנצויזישער שפראך, 11 סיגנא־לען.

שוין ווידער געפאלען אין 4־טען ציהונגס־טאג

10.000 זל. אויף נומער 35417

10.000 זל. אויף נומער 59708

און נאך א סך אנדערע געווינסטן אין דער גליקליכער קאלעקטור פון

F. BRAJTSZTAJN

Łódź, Piotrkowska 14.

נעכטען — אין 4־טען ציהונגס־טאג איז געפאלען

10.000 זל. אויף נומער 157.881

...אויך 5.000 זל. אויף נומער 89284 אין דער בעריהמטער קאלעקטור פון

...יאטקא

פיעטריקאווער 22

פיעטריקאווער 66

נאווראמיעסקא 1

ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע

4־טע קלאס 4־טער טאג

10,000 zł. — 10569 35417 56303 56790 157881.

5,000 zł.—41179 77851 131854 171645 186682.

2,000 zł. — 12354 13408 20988 26657 36293 56840 75481 115388 122611 124710 128317 146965 147015 162270 102277 167414 165105.

1,000 zł. — 5797 6774 8260 24246 25918 33118 41387 42032 50476 55548 67092 70126 71012 71030 76695 82404 83584 91271 102990 117752 140541 145306 146536 154025 155208 167161 167070 169206 173990 174916 177201 177664 188159 189112 191784 194275.

PO 200 ZŁOTYCH.

14 97 151 324 27 28 44 522 79 789 985 1010 18 34 202 12 78 326 29 450 562 98 613 53 63 802 40 2221 358 87 496 525 93 620 97 727 824 99 957 3192 216 98 595 624 837 95 4005 187 353 448 83 520 650 749 859 90 95 99 5042 105 80 224 87 560 658 85 728 84 880 909 6014 17 80 107 218 637 76 861 929 7012 51 280 301 4 585 612 755 63 907 71 84 8049 107 341 69 471 507 10 75 625 44 50 83 871 929 9013 70 88 140 91 239 98 409 14 580 629 75 92 709 840 53.

10038 199 325 62 534 696 717 21 60 809 17 914 11139 87 227 501 5 601 864 72 980 99 12033 367 475 633 63 13002 23 31 197 233 324 40 77 445 96 557 746 819 955 14058 62 224 90 540 82 629 880 15101 227 374 499 596 632 83 933 73 16068 174 434 530 709 859 935 17111 37 611 743 94 817 94 968 70 91 18085 131 58 59 343 451 82 539 98 608 19013 123 27 255 365 573 671 728 946 69.

20001 209 43 328 488 864 944 21032 93 118 287 304 11 42 434 669 93 733 49 63 817 972 73 90 22161 218 346 70 82 97 647 713 79 96 983 23054 239 79 407 47 561 707 66 83 864 956 24051 198 284 323 724 79 25036 68 140 455 500 88 628 37 849 70 955 26076 175 537 93 626 719 27089 99 129 294 380 85 726 50 830 934 28135 68 97 202 73 338 51 469 95 569 97 678 729 59 870 912 67 29451 537 646 67 771 917 21 48 59.

30062 295 318 89 401 612 28 786 821 44 83 87 31046 169 265 87 327 721 71 801 16 69 32042 140 450 593 952 87 33033 115 97 320 470 93 525 838 72 936 34042 258 326 408 521 603 858 80 35049 119 48 233 352 504 27 807 36290 422 64 553 618 24 726 64 72 808 915 91 37132 97 366 86 421 26 598 627 38 80 806 38210 12 39 45 72 483 533 52 724 829 39054 189 228 301 81 426 64 93 673 880 82 925.

40007 203 327 500 915 41011 98 316 78 510 60 854 81 906 26 42191 237 65 520 71 635 779 90 802 936 74 43212 24 432 79 507 68 619 46 920 5 44124 405 32 675 878 940 1 45002 160 486 663 834 89 900 46277 316 664 72 746 888 93 976 47007 177 225 388 500 13 672 838 47 48331 56 71 98 488 542 689 49205 41 409 99 508 9 601.

50008 34 66 95 8 178 271 301 35 40 517 710 28 88 51125 203 345 401 576 627 98 786 99 52098 124 94 277 567 600 20 1 74 896 53115 22 43 84 418 624 897 964 87 54017 151 62 85 98 317 400 18 84 515 666 764 952 55143 50 97 220 1 56 85 371 425 656 708 920 70 56024 37 44 127 252 93 512 49 707 826 953 68 94 57251 96 316 63 408 588 758 916 31 58119 293 608 72 739 947 59070 218 335 441 592 9 612 759 911 55.

60184 337 445 85 600 61009 148 245 463 513 605 742 861 62074 422 31 45 82 669 849 63045 206 44 599 709 852 992 64026 76 269 349 622 38 50 713 901 65158 96 369 468 778 836 66077 103 314 701 990 62027 199 211 79 519 90 808 993 68231 53 345 438 573 657 736 76 69391 613 88 95 722 878 85.

70138 56 392 493 559 662 63 95 837 45 71120 297 567 604 90 701 802 950 72000 403 684 73131 649 96 829 94 927 74107 358 454 643 902 75022 60 139 229 352 442 507 951 76190 278 373 547 608 986 77024 53 256 99 350 441 558 859 78041 336 429 599 606 931 90 79060 183 288 692 96 819 960.

80107 27 92 426 61 520 37 987 81143 90 234 40 321 470 608 78 82019 20 182 336 670 927 83054 222 318 498 617 747 54 84019 84 129 50 359 403 62 79 98 554 922 79 85034 69 108 491 564 602 54 749 833 65 978 86079 119 77 246 47 93 395 557 692 704 30 819 44 998 87049 111 245 89 579 607 21 708 820 38 88226 326 58 498 704 7 89476 516 92 642 937 87

90024 77 146 62 75 292 363 416 55 573 83 615 91058 195 207 439 723 914 92187 356 523 616 41 49 66 82 719 81 82 833 75 93027 101 655 76 712 13 38 802 20 55 63 73 905 94068 309 468 644 734 63 816 966 95138 42 447 53 545 629 80 896 964 96058 99 129 312 442 83 564 767 926 97044 171 426 38 504 872 912 98232 346 424 549 624 37 60 747 858 998 99106 269 332 600 715 869 920.

100153 387 422 24 601 81 942 94 101094 250 315 20 468 598 643 711 63 92 102064 127 233 690 720 881 970 103061 109 26 595 740 62 899 104086 98 142 82 241 661 718 89 860 973 105075 221 327 74 634 62 79 761 64 802 8 917 80 106170 85 302 60 693 904 107441 53 630 47 704 815 21 87 902 108003 133 298 582 602 717 55 807 109086 349 96 598 768 807 14 17 36 64.

110096 123 509 67 81 645 795 111057 259 422 548 977 112093 236 74 463 526 606 7 710 113143 316 20 95 476 645 722 995 114144 73 281 94 381 405 551 719 115175 273 93 370 79 424 525 61 91 753 63 95 908 29 59 81 116058 123 59 315 74 456 65 99 529 647 746 838 117019 79 133 275 82 604 76 77 715 25 837 917 118225 410 541 662 64 747 801 69 830 119191 353 487 529 767 873 97 913 22 62.

120143 49 69 78 245 327 602 719 849 968 75 80 121131 79 443 44 78 617 83 911 16 93 122193 353 86 808 15 32 123023 31 33 36 311 64 716 807 923 25 89 124109 263 355 461 882 966 91 125108 89 325 526 704 989 126283 339 88 98 456 61 63 69 504 609 15 950 51 87 127083 392 547 835 906 128032 68 251 327 625 129027 68 70 206 300 451 717 130004 17 128 228 325 39 91 443 61 656 729 908 27

131018 78 333 409 670 837 132290 513 688 893 915 92 133095 237 847 89 915 95 96 134062 185 236 87 643 66 969 73 135068 170 201 2 455 562 64 642 70 96 97 713 25 62 818 136072 121 27 229 306 68 516 613 722 816 912 77 83 137114 33 232 401 521 640 56 67 716 51 810 18 138148 73 345 452 573 975 139045 123 38 468 526 35 73 904.

140263 72 447 540 71 819 141302 428 60 572 605 15 708 979 99 142005 87 108 9 460 613 78 748 75 866 143387 538 613 726 48 843 959 81 144031 260 317 424 30 89 760 833 923 34 145029 34 119 267 376 413 38 59 91 579 635 714 828 146005 23 86 152 376 442 550 643 766 892 912 21 147075 131 253 930 148106 272 333 483 743 982 149045 308 546 618 701 815 43 76.

150170 88 222 514 30 659 916 151223 5 38 459 648 55 85 784 864 905 152106 334 861 91 94 153031 3895 424 64 538 603 870 154095 477 686 706 155136 93 326 400 613 863 91 156012 147 227 315 65 523 652 779 987 157025 36 69 79 92 320 1 475 508 674 712 969 158110 70 4 206 586 641 801 988 159193 470 742 996.

160066 125 30 417 41 565 745 829 24 161095 165 402 906 95 162154 92 308 37 66 442 913 163081 124 219 381 460 717 35 862 912 21 164058 75 84 278 44 738 91 805 968 165255 569 72 661 927 166015 362 537 82 654 777 899 940 167017 47 76 159 205 378 448 70 667 810 88 993 8 168015 48 50 78 196 324 606 944 169049 188 258 489 510 21 54 619 619 24 929 50.

170011 118 98 304 827 597 994 171331 91 515 73 600 79 731 811 172221 521 653 762 81 810 14 913 173038 214 24 9 69 325 473 520 1 630 780 860 912 174062 104 358 64 731 811 986 175025 2 339 529 671 797 45 814 986 176012 448 556 756 177108 265 320 469 639 49 749 77 909 26 49 178089 106 92 421 80 516 612 63 9 716 73 85 919 179002 119 307 19 30.

180074 80 99 167 418 60 550 689 820 972 98 181111 33 260 79 584 688 96 819 79 959 182165 269 394 500 11 638 854 991 183068 321 41 472 583 646 728 861 8 918 61 78 184057 101 28 87 290 2 354 442 516 718 31 91 185124 77 228 98 403 551 186007 209 301 68 814 916 30 6 187014 20 91 219 388 442 90 719 832 902 188079 101 3 45 51 361 522 46 655 783 825 986 189007 15 37 44 276 371 89 505 858 912.

190006 287 655 90 876 983 191050 63 151 6 354 528 756 980 192098 167 241 356 412 43 637 822 964 193020 144 264 95 348 66 453 609 34 732 65 813 194062 124 335 523 81 864 930 6 32.

W drugiem ciągnieniu padło:

30,000 zł. na nr. 164247

10.000 zł. na nr. 5153 114611 73100

5000 zł. 36090 96397 160726 175428

2000 zł. — 10192 25412 24661 29898 38054 45588 53743 71079 78302 88433 132998 139064 143827 177027 184389

Po 1000 zł. — 16419 15069 40938 44295 49842 53617 56836 62928 73417 75533 84824 86086 97211 101852 105579 122976 128175 125605 128566 127773 145424 148625 167945 171690 177226 180223 185836 189282 192550 193520

PO Zł. 200.

630 772 843 912 1384 789 871 81 925 66 2005 120 57 673 3011 34 67 102 209 85 380 417 82 4001 146 529 59 696 943 5079 474 610 819 6240 872 977 7159 84 251 431 526 627 8056 140 82 999 9269 85 332 52 529 798.

10093 110 335 665 787 11026 270 606 716 84 875 951 12185 418 604 91 865 13105 341 454 91 700 64 984 14012 29 588 641 804 15038 88 159 506 613 739 805 939 16069 153 225 365 569 83 618 17622 762 864 972 18029 109 285 379 555 84 92 19185 686

20401 687 742 21046 199 855 60 906 22233 56 318 803 23051 259 620 24755 881 25125 303 507 26069 670 702 844 27056 96 183 228 72 365 401 502 51 648 76 925 28324 523 608 771 803 29089 275 425 516 751 942

30015 258 90 899 912 31109 332 413 81 687 89 32115 427 509 33085 128 664 77 745 830 34068 393 737 76 95 35190 357 453 93 621 732 910 36457 669 810 13 62 973 37009 11 60 64 267 332 98 427 527 96 646 64 823 960 38056 87 270 377 441 557 39255 740 942

40411 57 903 41019 82 141 221 674 911 42023 168 331 643 43009 358 44357 417 577 648 50 45506 71 869 46021 831 964 47158 263 84 659 84 735 72 802 48414 765 49390 965.

50072 110 55 401 921 51779 888 916 52045 156 236 81 458 523 721 821 54 916 24 53188 521 998 54004 148 488 581 95 610 758 808 991 55262 407 517 56146 397 749 69 57360 94 416 546 54 635 782 58030 258 308 59 808 59191 208 386 528 769 835.

60679 61161 381 799 826 920 52 62202 972 63445 965 64003 87 145 465 718 65250 624 66033 67 489 96 745 866 911 67045 167 344 77 513 635 743 84 888 68161 97 320 90 569 601 69043 475 951

70021 356 451 554 831 71425 652 715 72393 408 739 911 73042 72 549 878 980 74024 28 371 581 858 972 75456 682 705 970 76764 922 50 77015 31 57 113 70 410 599 837 963 78290 707 833 957 79014 147 892 990.

80054 144 261 330 424 542 80 840 81007 225 33 498 705 988 82341 705 83320 546 873 84263 82 418 771 85220 352 404 510 615 21 45 75 86071 274 412 40 593 617 94 87382 517 88365 425 46 864 982 89298 355 751

90010 183 358 903 35 55 91080 419 756 92245 407 93136 268 391 403 07 731 908 62 76 94855 981 95010 203 607 28 96186 335 912 98 97016 35 214 22 367 556 865 98130 249 610 26 99179 209 59 800 924.

100051 209 101542 628 33 797 102269 598 625 103254 97 302 472 687 989 104062 233 93 539 633 709 21 845 98 105085 89 118 543 106052 485 589 664 737 940 63 107290 847 108348 579 667 80 972 109132 496 502 39.

110049 508 802 111070 91 963 112042 94 162 305 668 113330 615 767 840 114185 786 862 115172 99 235 374 631 69 72 835 956 116072 558 821 973 117059 197 279 523 801 118108 273 404 63 608 75 986 119446 552.

120011 116 482 642 899 121091 184 389 548 723 122260 441 529 666 735 896 123151 253 80 519 124024 48 51 377 488 663 869 75 125178 79 255 394 95 572 628 126556 93 709 831 127274 93 333 696 128057 183 271 518 663 793 129123 38 77 374 447 841 907 97.

130299 505 64 603 55 98 762 994 98 131114 283 551 649 96 737 57 132998 133336 725 951 59 80 134071 143 368 528 789 135014 31 76 261 450 506 794 944 136060 424 661 76 885 942 45 51 137464 646 138054 281 415 565 601 64 990 139258 359 90 446 668 824 74.

140857 141029 804 84 964 142069 168 291 466 593 864 82 143120 312 85 879 144109 476 505 824 72 145030 365 72 416 530 708 146264 303 446 585 849 68 928 147031 62 152 577 764 83 148323 612 717 886 149089 478 82 571 637.

150316 414 528 633 878 151049 484 576 93 788 830 63 152185 590 628 796 153004 562 891 983 154062 300 421 61 579 612 155203 701 936 85 156079 95 368 540 998 157124 86 325 516 89 874 953 158021 159057 334 602 32 726 47 84.

160009 302 72 587 718 161050 529 976 162136 98 420 39 880 163350 403 24 164239 425 33 60 69 586 733 165740 888 90 999 165492 526 898 950 70 88 167013 400 600 804 952 168648 772 99 802 169042 133.

170238 59 98 505 812 908 13 171072 262 415 507 41 641 172208 32 334 95 173102 295 665 174012 80 190 94 502 602 983 175498 775 176170 78 323 561 654 720 87 939 177408 36 766 178507 630 60 179352 719

180380 787 963 181217 384 498 578 700 66 801 11 985 182074 816 183069 166 233 59 184000 47 707 08 97 185402 99 867 186134 290 397 887. 980 187060 604 22 67 836 188249 615 787 805 50 963 95 189500 910 28.

190100 222 590 663 798 831 931 191071 248 450 512 637 732 59 977 192312 94 465 ... 193029 163 432 694 724 904 194274 312 ...

CIĄGNIENIE TRZECIE.

PO Zł. 200.

10 64 276 380 733 880 2365 78 403 696 807 ... 66 427 527 38 665 744 93 857 91 4090 233 ... 411 526 792 862 988 5174 84 536 902 37 6440 ... 719 900 7097 121 715 41 8374 9003 43 310 428 ... 863 905

10243 50 479 582 638 794 11431 595 630 37 ... 921 12302 657 756 70 878 913 13339 793 968 ... 134 60 67 560 836 15087 764 76 907 67 68 ... 50 703 68 98 999 17938 115 334 834 18392 443 ... 19122 436 808.

20011 589 627 68 86 726 81 879 21144 315 ... 643 912 55 65 22124 379 536 806 88 23093 263 ... 24720 45 804 54 910 25611 84 26015 144 ... 95 355 412 691 27010 104 444 595 28137 ... 622 851 29018 71 153 269 308 437 784.

30054 178 371 554 604 967 31045 151 688 ... 899 32309 460 78 658 67 72 33294 348 34031 ... 718 35257 335 676 36218 61 537 743 37026 164 ... 83 672 38014 143 57 446 584 629 825 49 905 ... 345 404 838 95

40149 580 41023 182 251 52 392 692 720 ... 42203 13 26 86 892 43743 982 44272 462 ... 731 44 934 45430 561 46157 99 217 47047 280 ... 48315 24 555 801 49185 260 377 998.

50027 40 395 51039 102 915 52527 81 ... 714 53410 636 893 96 54057 145 327 54 478 ... 74 92 55139 347 423 667 875 56232 486 712 ... 57683 58186 375 687 831 86 994 59443 80 ... 713 98.

60189 234 757 943 61291 475 508 636 739 ... 62072 406 78 624 45 63847 64132 282 559 602 ... 75 65383 463 519 66274 343 691 722 67226 300 ... 478 936 68042 69014 63 87 353 90 504 888.

70123 72 204 27 500 48 671 807 67 949 ... 476 590 718 72092 229 389 455 808 923 73093 ... 464 691 983 74007 714 30 815 17 75034 342 ... 613 900 76267 393 572 77100 242 325 723 52 ... 78635 807 981 79507 695 713 21 66.

8027 834 96 911 81293 601 36 955 78 ... 449 528 836 89 991 83284 438 661 849 84465 ... 856 85084 342 657 86437 770 960 87047 86 ... 542 749 94 88087 236 313 14 86 429 626 29 ... 899 984 89006 63 187 227 453 578 799 875

90240 95 752 91859 92185 284 305 08 410 ... 615 93141 63 498 551 885 94457 693 718 867 ... 96 95128 370 475 685 987 96062 330 425 ... 97233 565 740 76 885 921 98088 254 632 58 ... 99439

100082 109 83 429 670 909 32 101089 125 ... 31 55 86 609 99 992 102044 150 229 90 562 ... 103023 229 375 76 632 70 827 64 104216 363 ... 450 695 764 822 91 105645 751 90 975 99 ... 39 65 70 694 922 107054 99 175 455 655 57 ... 982 108476 640 810 36 109392 440 57 617 ...

110093 414 25 548 611 71 95 731 76 889 ... 19 111427 547 601 06 25 826 112743 929 ... 113115 397 596 741 114074 105 204 98 817 ... 652 116219 331 67 624 803 117049 239 728 ... 979 118112 346 63 536 876 119879

120097 188 591 627 851 977 121170 567 ... 729 918 122072 132 766 876 123112 577 968 ... 94 124721 872 125168 592 908 10 126520 654 ... 127210 406 555 754 128054 254 361 495 ... 129222 461 516 605 11

130168 756 984 131092 128 46 287 396 451 ... 652 813 958 132013 80 338 448 89 757 926 ... 226 433 520 25 716 45 134124 86 230 304 ... 997 135354 70 738 910 42 136066 77 283 336 ... 577 972 137154 337 523 644 826 79 917 ... 61 801 139375 97 418 58 845

140490 519 92 809 141031 96 196 420 606 ... 142194 513 844 65 143099 293 957 144806 ... 145051 542 50 634 87 889 965 73 146133 484 ... 870 147490 809 148400 98 873 84 982 149201 ... 27 469 98 524 657

150096 207 342 708 45 82 97 872 91 151226 ... 654 740 75 838 152101 365 642 44 727 816 ... 153252 62 404 14 73 743 48 154010 32 110 243 ... 155390 467 921 78 98 156553 785 809 90 903 ... 157161 404 572 873 158001 64 518 863 159038 ... 507 73 714 160076 218 651 742 905 161010 ... 773 986 162133 304 758 952 163159 71 91 273 ... 164217 334 496 527 678 736 807 910 29 41 ... 247 66 311 27 476 561 615 700 842 166230 330 ... 786 167087 268 372 473 543 670 168130 477 ... 666 89 169000 346.

170104 44 651 938 84 171536 672 91 841 ... 172299 433 526 91 647 63 747 96 925 173105 ... 373 74 94 412 675 713 174016 476 589 692 818 ... 61 957 175286 481 554 72 933 176037 237 44 ... 897 971 177195 233 491 178174 405 559 614 ... 848 179007 647 935.

180022 417 599 181 273 461 182083 189 207 ... 667 772 818 563 183325 64 992 184043 87 ... 185142 356 514 700 186423 960 187168 411 ... 188152 403 738 39 57 189093 105 59 362 73 ... 562 894 924.

190022 452 73 98 887 191181 86 507 826 956 ... 192157 232 767 962 193744 194289 703 957.

פון הנוער-הציוני ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע איז לאדז

פאריגען שבת איז אין לאקאל פון הנוער הציוני אויף פאדלעשנא 4 פארגעקומען א גראנ־דיעזע ל״ג-בעומר פייערונג מיט דעם אנטייל פון פארשטעהער פון ציוניסטישען קאמיטעט זוי אויך פונ׳ם עלטערן-פאטראנאט. אין נאמען פון די אנ־פיהרערשאפט בעגריסט די געסט ה׳ א. ש. שטיינ־שניידער. נאכדעם קומט פאר א פייערליכער אפארט פונ׳ם גאנצען קן, אויף וועלכען עס ווערט ארומגע־רעדט די בעדייטונג פון ל״ג-בעומר, ספעציעל אין ליכט פון די לעצטע געשעהענישען אין ארץ-ישראל. נאכדעם ווי עס ווערט בעעהרט דער אנדענק פון די געפאלענע קדושים קומט פאר די ענטהילונג פון די פעהנער פון די גדודי׳ם „המפלס" און „הכובש". די פייערליכקייטען ווערען געשלאסען מיט אנ׳עונג ל״ג-בעומר אויסגעפיהרט דורכ׳ן גדוד „הכובש".

זונטאג איז פארגעקומען אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע א׳עלטערן-פערזאמלונג פון די מיטגלידער פון „הנוער הציוני" קן געווידמעט אקטועלע ענינים. אין פרעזידיום פון דער פער־זאמלונג זענען געוועהלט געווארען די ה״ה קארנ־בלום, לאסמאן, מארגוליעס און פרוי גאלדשטיין. נאכ׳ן אויסהערען א רעפעראט איבער דער לאגע אין דער ארגאניזאציע, רעדט ה׳ קארנבלום ארום די פראגע פון די זומער-קאלאניעס פאר די מיט־גלידער. נאך א מיינונגס-אויסטויש ווערט בעשלא־סען צו רופען א צווייטע פערזאמלונג, וועלכע וועט פארקומען דעם נאהענטסטען זונטאג, 6 נאכ מיטאג אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגא־ניזאציע, שרודמיעסקא 29 מיט דער בעטייליגונג פון פארשטעהער פונ׳ם יעד העי״וני.

—*✱*—

די ערשטע גארטען-פערוויילונג אין „העלענאוו"

דער קרייז פריינט פון די מעדעם-שולען און קינ־דער-היימען אין לאדז, ארדענט איין דאנערשטאג דעם 28-טען מאי ד. י. (2-טען טאג יום-טוב) א גארטען-פער־וויילונג אין העלענאוו לטובת די מעדעם-שולען.

די פערוויילונגען אין העלענאוו-גארטען פאר די מע־דעם-שולען זענען שוין געווארען ממש א טראדיציע פאר דעם ברייטען עולם און ס׳איז באמת נישט קיין וואונ־דער. די איניציאטארען טוען דאך אלץ, דאס די אימפרע־

[illegible] זי זאל אראפ וואס אימפאזאנטער.

און שוין א ביסעל צייט ווי ס׳ארבייטען [illegible] רווח מיט קאמיסיעס, הונדערטער מיטארבייטער [illegible] נעמען זיך מיט זאמלען פאנטען און ס׳זענען שוין [illegible] האן גאנץ אנזעהעוודיגע און ווערטפולע פאנטען [illegible] לאטעריע, וועלכע וועלען אויסגעפלעט ווערען אויף פערוויילונג.

אויסער דעם קומען אין פראגראם הערליכע [illegible] ארטיסטישע ארויסטריטען, טאנץ-דועט, ספארט און [illegible] דערע נאך אין לאדז נישט געזעהענע אטראקציע[illegible] פערוויילונגען.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל-ארצט פאר הויט-,געשלעכטס קראנקהייטען און מענער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען און נעמט אן
פיעטריקאווער 161. טעל. 245-21
פראנט דריטער שטאק
פון 10 פריה ביז 2 מיטאג און פון 7 ביז 9 אוועגר
זונטאג פון 11 ביז 1 מיטאג
פאר פרויען א בעזונדער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן

טעאטער, מוזיק און פערוויילונ[גען]
(קאמוניקאטען)

לעצטע גאסטשפילען פון „אראראט"

היינט ווערט צוליב׳ן טרויער-טאג נאך [illegible] פילסודסקי — נישט געשפילט.

מארגען, ערשטע גרויסע חנוכת-פארשטעלונ[ג] דער „קולטור-ליגע" פון גרויסען „רעווי-ספעקטאקל" וועלט מיט נסים".

פון פוילישען טעאטער

היינט ווערט צוליב׳ן נאציאנאלען טרויער [illegible] געשפילט. מארגען 730 אוועגד — „אינטרוז".

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 120-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוועגד.
זונטאג און חגאות פון 9—1

Casino de Paris"
היינט
גרויסע פרעמיערע!
פילם פון מוזיקאלישער סענסאציעס א. נ.
איז דער הויפט-ראלע:
AL JOLSON
אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאב[ע]
אנהויב 4 נאכמיטאג, שבת און זונטאג 12 א זייגער [illegible]

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

M. BURSZTYN קירזשנער-מייסטער
M. PRAJS דאמען-שניידער
(פריהער ציגעל-גאס 6) האבן זיך איבערגעצויגען אויף ציגעל-גאס 10 פראנט, 1. שט. טעל. 162-76 און נעהמט אן זאמליכע בעשטעלונגען צו צוגענגליכע פרייזען.

[אויערע]ן, נאז און האלז
און לונגען-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. [illegible]
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע [illegible]
אפעראציעס א. אז. וו. ווי אויך אמב[ולאטאריש]
רישטם פון 9-2 און פון 4-8 [illegible]
ביי דער קליניק איז [illegible]
א רענטגען-גאבי[נעט]
פאר דורכליכטונגען און עלעקטר[יזאציע]

כ׳זוך א שותף
א פאכמאן, עווענטועל איבערצונעהמען דעם בופעט אין קאלומנע, אין דער קא־לומנאדע, געווינשען א שותף מיט אינ־וועסטאר, טישען, שטיהלען א. ז. וו. אינ־פארמאציעס פארם. שרודמיעסקא 47, וואלינונג 32, מוצמאן.

פאר פייער און גנבות!
קאנט איהר אייך אסעקורירען אויף זעהר גינסטיגע בעדינגונגען.
קלינגט אן ביטע טעלעפ. 203-94

לעבער
הערינג אויסגעבאטען ביליג
ביי ג. נארדמאן
שרודמיעסקא 8

FABRYKA NAPOI GAZOWYCH
R. Frydwald
Piłsudskiego 69, tel. 190-48
עמפפעהלט
סאדעוואסער און לעמאנאד
וואס ווערט אפגעשיקט פינקטליך אהיים
בעשטעלונגען ווערען אנגענומען א גאנצען טאג.

CUKIERNIA
„ZRÓDŁO"
PRZEJAZD 1, tel. 209-87 i 133-72
עמפפעהלט
אויסגעצייכנטע לאדעס
צוזאמען מיט סאדא-וואסער און וואפלעס א פארציע 35 גר.
יארסקע אוועגדברויטעס
פון 4 גענג צו 1 זל.

קליינע אנאנסען!
1 זלאטי אנ׳אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

א גוטער פאכמאן נעהמט [illegible] שטריקען אויף לוין אויף א 5-טן [illegible] 9-טן און 12-טן מאשינען, ווי [illegible] ראלען און נייהען אויף אבערלאק. [illegible] אונטער "A. B.", אין אדמי.

ס׳איז פערלוירען געגאנגען [illegible] רענדיג אויף דער באהן אדער [illegible] א פארטפעל מיט פערש. וועקסלען [illegible] האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט [illegible] אויך קוויטעס אויפ׳ן נאמען [פון] ריבניצקי, סאסנאוויטש. — אבצוגע[בען] בעגען בעלוינונג צו קראקאווסקי, [illegible] מיעסקא 7.

נעכטען האט מען מיר [illegible] קאלישער באהן ארויסגענומען א [illegible] מיט פערש. דאקומענטען און [illegible] באהן-בילעט אויפ׳ן נאמען נחום [illegible] מעלניצא, ביי וואהלין. דער [illegible] פינדער ווערט געבעטען געגען [illegible] אפצוגעבען צו ר. האפמאן, [illegible] סקיעגא 51.

זאל גאנץ לאדז וויסען, [illegible] פ׳.פ.נ. געגען שוויס פון פיס [illegible] 5 גראשן ביי פאלג. ציטונגס-פער[קויפער] פיעטריקאווער 21, 64 און 92, [illegible] מיעסקא 1, וואלבארסקא 1, [illegible] פערקויפער ווערען געזוכט.

Zaginiony został kwit kau[cyjny] z Elektrowni Łódzkiej na [nazwisko] H.J. Najmarka, Zawadzka 19

ראקאלען
ס׳ווערען געזוכט 2 סובלאקאט[ארען] אדער סובלאקאטארקעס. צו ער[פרעגן] גרינער מארק 9, פראנט, 1-טער [שטאק] קעלמאנאוויטש.

צו פערמיטען זאפארט א [illegible] 4-פענסטערדיגע שטוב, 1. שטאק [illegible] פראנצישקאנער גאס. צו ערפרעגן [illegible] מאריסקא גאס 35, ביי א. צוקער[מאן].

פרייע פאסטענס
אנ׳ערשטקלאסיגער פריזיער-געהילף, וועלכער פרעזענטירט זיך עלעגאנט, קען זיך זאפארט מעלדען אין פריזיר-אנשטאלט 6-טער שרפיען 1.

ס׳איז נויטיג א מיידעל, וואס קען נייהען וועש מיט א מאשין ביי שירלאוו־סקי, סטארי רינעק 12, וואוינונג 8.

וויטיג פון זאפארט א שטעפער-געזעלען א ריכטעווער אויף נאווראט 9, וו. 7, אויפ׳ן הויף.

ס׳איז נויטיג א נייהער צו א קא־מאשען-שטעפער פון זאפארט. ערפאהרען פולנאצנא 24, ביי סאכאטשעווסקי.

א טיכטיגער אקוויזיטאר, וואס בעה־הערשט גרינדליך די פוילישע און יודישע שפראכען, ווערט געזוכט. אפערטען אין אדמ. אונטער „אקוויזיטאר".

א מאשין-נייהערין און א האנד־נייהערין קענען זיך מעלדען פיעטרי־קאווער 115, וו. 7.

פערשידענעס
א פלאץ אין קאלי מיט א פרוכט־גארטען אין וועלדעל צו פערקויפען. — אנפרעגען טעלעפאניש 201-89.

א ליזדאוויניע ביליג צו פערקויפען. צעגעלניאנע 53, וו. 16.

א גוט איינגעפיהרטע קאלאניאל־געוועלב זאפארט איבערצוגעבען. צו פרעגען ביי ראזענבערג, פאלודניאווע 24, דינסטאג און מיטוואך פון 4—6 נאכם.

Pogotowie asekuracyjne
אסעקורירט אייערע וואוינונגען, סקלא־דעס, פאבריקען פון פייער און גנבה קלינגט טעלעפאן 175-88, האנסקער.

לעטשניצע
פאר וועגעריש-קראנקע
מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אוועגר.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרויידאק־טאר פון 11-1 און פון 5-7 אוועגר.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוועגט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען קראנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אוו.
אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פרייזען.

Dr. med.
M. GLAZER
ספעציאליסט פאר הויט-
און ווענערישע קראנקהייטען
ZACHODNIA 64, tel. 185-49.
נעהמט אן פון 12—2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אוועגד.
זונטאג און חגאות פון 10—12 בייטאג.

Dr. O. Łagunowski
specjalista
chorób wenerycznych, seksualnych i skórnych
(Gabinet Roentgeno- i światło-leczniczy)
PIOTRKOWSKA 70 tel. 181-83
Przyjmuje: od 8.30 do 10.30 rano, od 1-ej do 2.30 pp. i od 6 do 8.30 wiecz w niedzielę i święta od 10—1.

דאנסינג/דאנסינג
אלהאמבראַ
געשמאקהאפטע
לאדעס
אין זאל
10 פאלודניאווא 10
ערשטקל. ארקעסטער.

לעבענס-
פערזיכערונגס-פאליסן
אינלענדישע און אויסלענדישע, אפילו פון גאנץ לאנג נישט געצאהלטע, קענען אויך האבען א געוויסען ווערט, אויב איהר ווענדעט זיך יוענדען
Łódź Piotrkowska 145, m. 5a
פערזענליך פון 4 ביז 7 נאכם.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אוועגט

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכם. אין דער לעטשניצע „פאמאץ" רוג זגער־זשער און לימאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29 און פון 4—10 אוועגד אויף נארוטא־וויטשא 13. —::— צוגענגליכע פרייזען.
פאר ארבייטסלאזע — הנחה.

הילף און רפואה פאר ברוך-קראנקע

(רופטורען) אויף צווינקעל, נופעל ביי מענער, פרויען און קינדער, אויך פאר פערקרימונגען פון רוקענביין (הויקערס), פיס, שיפע פלייצעס און שמערצהאפטע פלאט-פיס. דאס ליידען איז נישט צו פערנאכלעסיגען, ווייל די פאלגען זענען פאר׳ן לעבען ביטער און גע־פעהרליך. דורך מיין מעטאדע ערפונדענע ספע־ציעלע גומי-הייל-באנדאזשען, וועלכע האלטען צו די גרעסטע פערנאכלעסיגטע געפער־ליכע ברוכען און בעזייטיגען ראדיקאל מיט גאראנטיע אהן בלוטיגע אפע־ראציע. מיין ספעציאליטעט איז אויך: הייל־אפאראטען און גארסעטען געגען אלערליי פערקריפלונגען, פערקרימטע פלייצעס. פוס. הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאט-פיס. פאר אמפו־טירטע אינוואלידען אמעריקאנישע קונסט-פיס (סאלאן-ארבייט).
ביים אראפלאזען זיך פון מאגען, קישקעס, געבירט-מוטער, עמפפעהל איך ספעציעלע הייל-באנדאזשען לויט דעם סיסטעם פון פראפ. ד״ר גלענארד דער אמת׳ער בעריהמטער איז גאנץ פוילען פון אוניווער־זיטעטס-פראפעסארען אנערקענט
ספעציאליסט
Ortoped NATAN RAPAPORT
מיט 30-יעהריגער פראקטיק אין ווין, דייטשלאנד און לעמבערג, נעמט אן פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און 3 ביז 7 אוועגד
איז לאדז, פילסודסקיעגא № 23
פערזענליכעס ערשיינען פון קראנקע ביי מיר איז אונבעדינגט נויטיג.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 24.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman